KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

Opłata poczt. uiszczona ryczałtem. | ROK XXIV. | SOSNOWIEC, NIEDZIELA 24 WRZEŚNIA 1933 ROKU. | Nr. 264.

Cena egz. 15 gr. | Prenumerata miesięczna w Sosnowcu bez odnoszenia do domu 3.00 zł. Prenumerata miesięczna poza Sosnowcem i w Sosnowcu z odnoszeniem do domu 3.50 zł

Francja, Anglja, Włochy i St. Zjednoczone

dochodzą do porozumienia w kwestji rozbrojenia.

LONDYN, 23.9. — Omawiając wczorajsze rozmowy w Paryżu, „Times" daje optymistyczny ich obraz. Dziennik stwierdza, że **rząd francuski zgadza się obecnie na większą redukcję** (po okresie próbnym), aniżeli przedtem. Zbliżenie francusko - włoskie w sprawie konwencji rozbrojeniowej posunęło się dalej, aniżeli kiedykolwiek przedtem. Delegaci brytyjscy mieli możność stwierdzić, że **rząd francuski, w tym samym stosunki co i brytyjski, pragnie doprowadzić do istotnej i sprawnie działającej konwencji rozbrojeniowej.**

Z chwilą, gdy te okoliczności wyjaśniły się, delegaci rządu brytyjskiego mogli życzliwie rozpatrzeć francuskie warunki rozbrojeniowe. Nie wiążąc się wprawdzie jeszcze definitywnie, **delegaci brytyjscy przyjęli jednak zasadniczo francuską teorję kontroli.**

„Times" przyznaje, że **dochodzi do skutku pewnego rodzaju przetarg,** a mianowicie Wielka Brytanja gotowa jest podpisać się pod francuskim punktem widzenia co do kontroli, zaś Francja **zgadza się na poczynienie istotnych zobowiązań w zakresie rozbrojenia w drugim okresie czteroletnim,** pod warunkiem, że pierwszy okres czteroletni upłynie zadowolająco.

Również i inne pisma dają podobnie optymistyczną ocenę i przewidują, że w Genewie **Niemcy spotkają się ze zwartym blokiem czterech mocarstw: Wielkiej Brytanji, Francji, Włoch i Ameryki w sprawie rozbrojenia.**

PARYŻ, 23.9. Dzień wczorajszy prasa francuska uważa za decydujący dla osiągniętego zbliżenia w sprawach rozbrojeniowych pomiędzy Francją, Anglją i Stanami Zjednoczonemi. Zbliżenie jednak nie nastąpiło w jednakowym stopniu, co do wszystkich zagadnień.

Według informacji „Petit Parisien" w sprawach mechanizmu kontroli i sankcji nie wszystko jeszcze wyjaśniono. Nie mniej jednak nawet w tym względzie pragnienie porozumienia ze strony delegata brytyjskiego wyraziło się w sposób istotny. Nadzieje, powstałe w czasie poprzedniej wizyty Edena, **nietylko nie zawiodły, lecz są w niektórych przypadkach wzmocnione.**

ZANIEPOKOJENIE W NIEMCZECH.

BERLIN, 23.9. Paryskie rozmowy rozbrojeniowe niepokoją prasę niemiecką, która stara się wszelkiemi sposobami osłabić wagę osiągniętego tam zbliżenia między mocarstwami.

Hugenbergowska prasa wprost wmawia, jakoby w sprawie kontroli i sankcji **przeciwieństwa między stanowiskiem Francji i Anglji okazały się niemożliwe do przezwyciężenia,** a koła włoskie w Genewie nie wierzą już dziś w **możliwość porozumienia** i rozważają plan zwołania konferencji sygnatarjuszów paktu czterech, przewidziany w razie niepowodzenia rokowań rozbrojeniowych.

Jedynie „Germania" przewiduje, że **Anglja i Włochy przyjmą żądania Francji w sprawie utworzenia komisji kontroli zbrojeń niemieckich.** Dziennik dodaje z rezygnacją, iż na podstawie tego prawa kontroli, Francja w każdej chwili będzie mogła skonstruować naruszenie przez Niemcy zobowiązań traktatowych i uchylić się w ten sposób od wykonania postanowień rozbrojeniowych.

PRZED OKUPACJĄ KUBY.

Jako straż przednia amerykańskiej floty wojennej, krążącej u brzegu Kuby, wyjechał do portu w Havanie kontrtorpedowiec „Mac Farland", który wysadził na ląd oddział marynarzy.

Wyrok w sprawie Gorgonowej

zatwierdzony przez Sąd Najwyższy.

Warszawa, 23.9. (Tel.wł.). Dziś Sąd Najwyższy ogłosił orzeczenie w sprawie Rity Gorgonowej. Sąd odrzucił jej skargę kasacyjną i zatwierdził wyrok sądu w Krakowie, skazującego Gorgonową, jak wiadomo, na 8 lat więzienia. Gorgonowej pozostało do odsiedzenia jeszcze 6 lat 8 miesięcy, z czego trzecią część może mieć darowaną, o ile jej zachowanie w więzieniu będzie bez zarzutu.

Szwedzko-polskie

rokowania handlowe.

SZTOKHOLM, 23.9. „Svensk Agentur" podaje, iż wkrótce wyjadą do Warszawy dla rokowań haidlowych: szef sekcji handlowej w szwedzkim min. spraw zagranicznych Richert dyrektor Stowarzyszenia ekspertów szwedzkich Nylander oraz przedstawiciel szwedzkiego M. S. Z. Sohlman.

MAC DONALD DZIADKIEM.

Premjer angielski Mac Donald został dziadkiem. Właśnie trzyma na ręku miesięczne dziecko swej córki Joanny.

Wyjazd w Lubelskie

P. PREZYDENTA.

WARSZAWA, 23.9. (Tel.wł.). Pan Prezydent wyjechał do Lublina i Chełma w związku z uroczystościami 15-lecia pułku legjonów.

Basen Jugosłowiański

W PORCIE GDYŃSKIM.

GDYNIA, 23.4. (Tel.wł.). Bawiący tu minister przemysłu i handlu Zarzycki zatwierdził wniosek urzędu morskiego, dotyczącego nazwanie jednego z basenów portowych jugosłowiańskim.

Miljon złotych

WYGRAŁ LOS WE LWOWIE.

Wczoraj w ostatnim dniu ciągnienia 27 loterji państwowej wylosowano wygraną w wysokości miljona złotych, a w szczęśliwym wypadku mogłaby to być nawet wygrana dwu miljonów złotych.

Nic też dziwnego, że zainteresowanie publiczności dzisiejszem ciągnieniem było olbrzymie. Sala, w której odbywało się ciągnienie, wypełniona była doszczętnie ciekawymi.

Losowanie rozpoczęło się o godzinie 8 rano. Dyrektor loterji p. Markus w zagajeniu wyjaśnił, że jeśli główna wygrana miljon złotych padnie na numer, który już raz w poprzednich czterech klasach wygrał cośkolwiek, choćby nawet stawkę, wygrywającemu przyznana zostanie dodatkowa premja w wysokości drugiego miljona. Jeśli ten wypadek nie nastąpi, premja rozlosowana będzie pomiędzy 200 losów, z których każdy otrzyma premję w wysokości 5.000 złotych.

Losowania dokonały jak zwykle cztery sierotki z bursy dla dziewczynek im. Henryka Sienkiewicza.

Na pierwszy ogień idzie wygrana miljon złotych.

Pada ona na nr. **129.512.**

Los ten został sprzedany w kolekturze lwowskiej „Nadzieja".

Na numer ten nie padła dotychczas ani jedna wygrana, wobec czego drugi miljon zostanie rozlosowany pomiędzy 200 losów.

Po wyciągnięciu miljona rozpoczęło się normalne dalsze losowanie.

20.000 zł. — N-r. 144672.
15.000 zł. — Nr. 29386.
10.000 zł. — Nr. 84657.
5.000 zł. — N-ry: 3904 22257 98453 100032 115311 137905.
2.000 zł. — N-ry: 7217 7870 10664 31705 32856 38869 45590 47386 51309 60858 68810 68935 85689 88828 107781 109218 111918 11881 131603 141018 151473.
1.000 zł. — N-ry: 5382 5225 9151 18405 21975 22092 23064 29538 30904 37632 42106 42214 45130 46870 47638 53098 53510 59258 66481 69762 72448 73110 77081 81809 84027 86197 87361 88305 89613 93521 96642 99739 100941 112911 118733 125873 126694 126694 130605 39816 151498.

Ostatni świadkowie

w procesie o zabójstwo ś. p. Chudzika.

SANOK, 23.9. Dzisiejsza rozprawa o zamachu na mjr. Owoca i zabójstwo ś. p. Chudzika w Brzozowie rozpoczęła się z pół godzinnem opóźnieniem. Na początku zabiera głos prokurator **ANSION** i proponuje, aby **przesłuchać ponownie** świadka Nowickiego na okoliczność, **którzy sędziowie sądu sanockiego witali się kiedykolwiek z więźniami przez podawanie ręki.** Okoliczność ta jest z tego powodu ważna, że świadek, chcąc usprawiedliwić komisarza Drewińskiego, który, jak wiadomo, żegnał się w więzieniu bardzo serdecznie Jajkę, złożył na rozprawie oświadczenie, że sanoccy **sędziowie robią to samo.**

Zkolei dr. **PIERACKI** proponuje przesłuchanie **sędziego** śledczego Kruszelnickiego, dla wykazania, że **oskarżony Drewiński faworyzował oskarżonych Jajkę i Stankiewicza,** i że dopiero sędzia śledczy nakazał ich aresztować.

Ponieważ co do przesłuchania świadka Nowickiego nie było żadnego sprzeciwu, trybunał postanowił tego świadka wezwać, **natomiast** nad wnioskiem dra Pierackiego **wskutek** sprzeciwu obrońcy dra Głuszkiewicza odbyła się narada trybunału. Jednak przed powzięciem uchwały **wrócił** na salę przewodniczący Goelis i oświadczył, że **przerwa trwać będzie dłużej, gdyż obok sądu odbędzie się defilada II-g opułku strzelców pod halańskich,** obchodzącego właśnie swoje święto.

Ponieważ panuje w Sanoku pierwszy raz od **tygodnia** wspaniała pogoda, na sali pozostali jedynie oskarżeni, podczas kiedy **trybunał i sędziowie przysięgli** i przedstawiciele **prasy** wraz z publicznością, wyszli **przed gmach** sądu dla oglądnięcia defilady. Trwała ona parę minut

Obchodzący **swoje święto** pułk zaprezentował **się bardzo okazale,** wzbudzając swoją znakomitą postawą ogólny podziw. **Sympatyczne to intermezzo przyczyniło się w dużym stopniu do wniesienia jaśniejszego nastroju na mroczną salę,** która po wczorajszem wezwaniu przewodniczącego znamionuje rozwaga i ostrożność.

Jak wiadomo, na wczorajszej rozprawie **wezwał** przewodniczący publiczność, aby głośno nie komentowała przebiegu rozpraw, gdyż przyczynić się to może do opróżnienia sali. Ogólnie mówi się o tem oświadczeniu **jako objawie zdecydowanego i jasnego poglądu opinji publicznej na sanocki praces.**

„DORADCA" BRATA MORDERCY.

Po przerwie przewodniczący ogłasza, że dopuszcza się przesłuchania sędziego śledczego **KRUSZELNICKIEGO,** poczem wzywa na salę pierwszego w tym dniu świadka **STANISŁAWA KUŹMIARA.** Jest to **sympatyk** sanacji na brzozowskim terenie, znany z rozbijania wiecòw **narodowych.** Jest to b. wachmistrz żandarmerji. **Posiada poza sobą półtoraroczne więzienie.** Zeznaje on, że Antoni Jajko, brat oskarżonego, czuł wielką złość do majora Owoca z **powodu rzekomych niesnasek w brzozowskiej kasie spółdzielczej,** w której razem pracowali. Jak wiadomo, zarzut powyższy **został już zeznaniami wszystkich trzech braci Jajków doszczętnie obalony.**

PRZEW.: — Co było na parę dni przed razprawą?

ŚW.: — Antoni Jajko miał do mnie zaufanie, bo ja należę do „jedynki". **Powiedziałem wobec tego niedawno Jajce, aby znalazł takich świadków, którzyby chcieli poświadczyć, że nie był to mord popełniony z motywów politycznych, tylko z zemsty osobistej.**

WERBOWANIE FAŁSZYWYCH ŚWIADKÓW.

Świadek, jak **zaznaczyliśmy** wyżej, karany pospolitem więzieniem, zamiast rzeczowych odpowiedzi próbuje **wyrażać** swój pogląd na sprawę, podkreślając przytem, że **jako wolny obywatel pragnie wyrazić swoje przekonania.** Wywołuje to na sali ironiczne uśmiechy, przewodniczący **zmuszony jest** przywołać Kuźmira **kilkakrotnie** do porządku. Ponieważ w dalszych zeznaniach Kuźmir próbuje zeznania gmatwać, **udowadnia mu przewodniczący, że nietylko namawiał brata Jajki do wyszukania fałszywych świadków,** ale jeszcze podawał mu nazwiska kandydatów na tych świadków.

PRZEW.: — A siebie pan na świadka ofiarował?

ŚW.: — Tak, w pierwszym rzędzie.

DR. SZPIGEL: — Kiedy pan to Jajce mówił?

ŚW.: — Nie pamiętam, bo jestem przemysłowcem i mam dużo zajęcia.

DR. SZPIGEL: — Czy to prawda, że przed bratem Jajki nazywał pan majora Owoca wichrzycielem w powiecie i że trzebaby wyszukać świadków, którzyby stwierdzili, że działał on przeciw rządowi.

ŚW.: — Oczywiście mówiłem to bo Owoc rząd atakował i według mego zdania działał szkodliwie.

— A więc względy polityczne...

Ten moment **zeznań** jest również dlatego ważny, że uderza we własną tezę świadka o osobistym podkładzie zbrodni

DR. SZPIEGEL: — A czy kazał mu pan szukać świadków, aby potwierdzili szkodliwą działalność Owoca w powiecie?

ŚW.: — Radziłem.

DR. SZPIEGEL.: — No, czyż to można pogodzić z pańskim twierdzeniem o zemście osobistej

Świadek plącze się skonsternowany i daje niezrozumiałe odpowiedzi.

Wskutek sprzeczności w zeznaniach Kuźmira i św. Jajki, sąd zarządził konfrontację.

Św. **ANTONI JAJKO** oświadczył, że rady Kuźmira zapisywał pod jego dyktandem

SĘDZIA ŚLEDCZY.

Sędzia śledczy **KRUSZELNICKI** zetknął się ze sprawą nazajutrz po morderstwie. On to dał rozkaz aresztowania Jajki i Stankiewicza. On również uznał, że zeznania Jajki i Stankiewicza wystarczą do oskarżenia Drewnowskiego.

Na pytanie dr-a Pierackiego świadek opowiada, że **nawet w 6 dni po morderstwie niczego od policji brzozowskiej nic otrzymał.** W końcu sędzia **KRUSZELNICKI stwierdza, że już po aresztowaniu Jajki komisarz Drewiński chciał go koniecznie zatrzymać w więzieniu brzozowskim,** jednak wskutek kategorycznego sprzeciwu sędziego Jajko odwieziony **został** do Sanoka.

KOŃCOWE ZEZNANIA.

Następnie ponownie przed sądem staje św. Antoni Jajko i składa uzupełniające zeznania, **że powiedział nadkom. Petriemu, iż mordercą jest jego brat, Roman.** Wówczas Petri miał oświadczyć, aby **nikomu tego** nie powtarzał. Równocześnie Petri zdradził świadkowi, że następnego dnia odbędzie się rewizja w poszukiwaniu strzelby.

W dalszym ciągu rozprawy obrońca Drewińskiego żąda przesłuchania prokuratora Ciszkiewicza, **starosty** Nazimka i nadkom. Petriego. Trybunał uwzględnia wniosek tylko co do Ciszkiewicza, który zeznaje, że o **ile sobie przypomina Drewiński odrazu podkreślił osobisty podkład zbrodni.**

PRZYZNANIE SIĘ STANKIEWICZA DO WINY.

Po przerwie południowej prokurator zwrócił się do oskarżonego Stankiewicza.

— No, panie Stankiewicz, poczuwa się pan do winy, że podżegał pan do zbrodni, że przeprowadził pan Jajkę na miejsce czynu, że wypełnił pan rozkaz Drewińskiego unieszkodliwienia Owoca, że przechowywał pan przed zbrodnią strzelbę?

Stankiewicz po krótkiem wahaniu odpowiada twierdząco.

ODCZYTANIE ZEZNAŃ.

Zkolei sąd przeszedł do odczytywania zeznań świadków, których nie wzywano. Między innymi, naczelnik urzędu skarbowego w Brzozowie zeznaje, że jest przeciwnikiem narodowców, **ale w walce o kasę spółdzielczą w Brzozowie musiał połączyć z narodowcami.**

Następnie przewodniczący przedstawił zeznania więzionego rejenta **WITOSZYŃSKIEGO,** który stwierdził, **że sędzia Kruszelnicki nigdy mu w więzieniu ręki nie podawał.**

Następnie adw. **PIERACKI** wniósł o odczytanie świadectwa lekarskiego, które stwierdza **ciężką depresję u pani Chudzikowej,** wywołaną strasznemi przeżyciami. Pani Chudzikowa przebywa na leczeniu w Zakopanem.

Na tem o godz. 18.45 zamknięto postępowanie dowodowe.

W poniedziałek **wygłoszone** będą przemówienia. **Wyroku należą się spodziewać w poniedziałek wieczorem.**

O żydowskiej mądrości

Mowa min. Goebbelsa.

BERLIN, 23.9. — Minister propagandy Rzeszy, dr. Goebbels, wygłosił wczoraj w pałacu sportowym wielką mowę, w której twierdził, że przywódcy ruchu hitlerowskiego nie łudzili mas wielkiemi obitnicami.

„Tuż po objęciu władzy — mówił — powiedziano masom wyraźnie, że trzeba conajmniej czteroletniego okresu czasu dla przeprowadzenia naszych zamierzeń. Pierwszem zadaniem było zwalczenie komunizmu. Pożar Reichstagu był dla nas ostatnim sygnałem ostrzegawczym. Niebezpieczeństwo to jest dziś w Niemczech pokonane". Goebels podkreśla, że rząd hitlerowski, zwalczywszy komunizm w Niemczech, oddał tem samem nieocenione usługi całej ludności, a szczególnie państwom zachodnim. Następnem zadaniem rządu hitlerowskiego była reorganizacja ustroju Rzeszy. Obecnie przechodzi rząd do rozwiązania jednego z najważniejszych zadań zwalczania bezrobocia.

„Jesteśmy świadomi tego — mówił Goebbels — że o ile rozwiążemy ten problemat, wówczas będziemy niepokonani. Jeżeli natomiast nie uda się nam go rozwiązać, wówczas i nasze rządy rychło przeminą". W dalszym ciągu swego przemówienia wzywa Goebbels cały naród niemiecki do ofiarności i współudziału w akcji pomocy zimowej dla głodnych i bezrobotnych. W zakończeniu swego przemówienia poruszył Goebbels również kwestję żydowską, przyczem twierdził, że ostatnie posunięcia żydów zarówno na terenie niemieckim jak i zagranicznym nasuwają mu poważne wątpliwości co do ich mądrości przysłowiowej.

Rekord szybowcowy.

MOSKWA, 23.9. W czasie zlotu szybowcowego w miejscowości Koktebel na Krymie, padł nowy rekord światowy, mianowicie pilot Borodin z pasażerem Wołkowem po raz pierwszy w historji szybownictwa wykonał w ciągu 3 godz. 50 min. 209 martwych pętli i 6 obrotów na skrzydło. Jest to światowy rekord akrobatyki na dwuosobowych szybowcach. Konstruktorem szybowca jest inż. Klementjew.

Kobiety

W OBOZACH PRACY.

KRÓLEWIEC, 23.9. Jak podaje „Königsb. Allg. Ztg.", w królewieckich przedsiębiorstwach handlowych zostało zwolnionych 2.500 kobiet w wieku od 30 — 50 lat, które następnie mają być umieszczone w 70 obozach pracy na prowincji i wykonywać pracę przeważnie z zakresu krawiectwa. Jako wynagrodzenie otrzymają one wikt i minimalną zapłatę.

UKRAIŃSKIE REWOLWERY

któremi zamordowano ś. p. Hołówkę.

SAMBOR, 23.9. Dziś w dalszym ciągu w procesie o zabójstwo ś. p. Tadeusza Hołówki zeznają świadkowie. **Długa kolejka zeznań dotyczy ustalenia, w jaki sposób rewolwery, któremi zamordowano ś. p. Hołówkę, znalazły się w rękach zbrodniarza.**

Browning „F. N." Nr. 109603 otrzymał Wasyl Biłas od Józefa Biłasa, który zresztą nie znajduje się w żadnym stosunku pokrewieństwa ze straconym bojowcem U.O.N. Po zabójstwie Wasyl Biłas oddał rewolwer Hnatowowi, który ze swej strony doręczył broń Baranowskiemu, jako rzekomo odeń pożyczoną.

Drugi browning „F. N." 99726 przechodził też różne, aż wreszcie nabył go uczeń 5-ej klasy gimnazjum w Przemyślu. Mirosław Bereziński. Rewolwer ten pożyczył Baranowski i dał go Hnatowowi, ten zaś wręczył broń Biłasowi dla celów organizacji. Oba **rewolwery stanowiły narzędzie zbrodni.** Na okoliczności te zeznawać ma jeszcze kilkunastu świadków, co potrwa prawdopodobnie aż do wtorku.

ZEZNANIE BRATA POWIESZONEGO.

Jedynie ciekawe dzisiaj jest zeznania Józefa Biłasa, który odstąpił swój rewolwer Wasylowi. Świadek opowiada, że w swoim czasie przyszedł doń Motyka z literaturą O.U.N. i namawiał go, aby przystąpił do organizacji. Świadek często potem rozmawiał z Motyką o planach i zamiarach U.O.N. Motyka opowiadał, że **organizacja opracowała plan** kilku wystąpień terorystycznych, jak projekt podpalenia łazienek w Truskawcu. zbombardowania posterunku policji oraz napadu na pocztę truskawiecką.

Świadek odradzał wykonanie tego planu, mówiąc, że spowodowałby on zagładę Truskawca. Jakoż planu nie wykonano. Motyka chwalił się w rozmowach, że rzucił bomby łzawiące w cerkwi w Truskawcu podczas święta państwowego, a pozatem mówił, że zorganizował piątkę terorystyczną, t. zw. „Hurtek".

MOTYKA CHWALIŁ SIĘ...

Po napadzie na pocztę w Truskawcu Motyka twierdził, że **plan był naszkicowany niezwykle starannie i przeprowadzony po mistrzowsku na sposób amerykański.** Po zabójstwie ś. p. Hołówki Motyka podawał, jako przyczynę morderstwa to, że ś. p. **Hołówko był inicjatorem pacyfikacji w Małopolsce Wschodniej i zezwolennikiem ugody z rusinami.** Do tego jednak nie można było dopuścić i jak się wyraził Motyka, trzeba było coś zrobić, aby **„minister Zaleski zaczerwienił się aż po uszy w Lidze Narodów".**

Skonfrontowany ze świadkiem Motyka twierdzi, że Józef Biłas zeznał tylko częściowo prawdę i stanowczo wypiera się, jakoby miał zdradzać plany U. O. N.

PAN PREMJER W GDAŃSKU

W związku z wizytą p. premjera Jędrzejewicza w Gdańsku zamieszcza „Kurjer Warszawski" artykuł omawiający tę wizytę oraz zawarte z Gdańskiem umowy. Część tego artykułu zamieszczamy poniżej.

Opinja publiczna łączy wizytę p premjera w wolnem mieście z faktem zawarcia między rządem Rzeczypospolitej a senatem dwóch umów.

Nie ulega wątpliwości, że przybycie szefa rządu do Gdańska nazajutrz po ich podpisaniu dodaje znaczenia zawartym układom, podkreśla ich doniosłość i wyróżnia je wśród kilku setek umów i porozumień, jakie z Gdańskiem zostały w ciągu lat kilkunastu podpisane.

Jeżeli pewne symbole posiadają w stosunkach zewnętrznych jeszcze jakieś znaczenie, a gesty dyplomatyczne mogą być tłomaczone na język dostępny dla ogółu, to opinja ma podstawy do sądzenia, że rząd jest z ostatnio zawartych umów bardzo, ale to bardzo zadowolony.

Istotnie, osiągnięto porozumienie w dwóch kwestjach: Polakom przyznano na terenie wolnego miasta te prawa, które im się z mocy obowiązujących traktatów należały, a których im dotąd złośliwie odmawiano. To jedna sprawa. Druga dotyczy wyzyskania portu gdańskiego, który nie chce współpracować z Gdynią na zasadzie wolnego współzawodnictwa. Sądząc z komunikatów oficjalnych, rząd polski przyznał Gdańskowi poważne kontyngenty transportów, które mają być przez jego port kierowane.

Obie umowy wydają się związane nietylko wspólną datą podpisania, ale tą łącznością wewnętrzną, która wypływa z odwiecznej zasady „do ut des".

Nikt nie może zaprzeczyć, że uzyskując obietnicę wykonania kwestjonowanych dotąd przepisów traktatu dotyczących praw Polaków w Gdańsku, przesądzono w zasadzie sprawę która tamowała naszą pracę i upośledzała nas tam, gdzie powinniśmy być uprzywilejowani. Jest rzeczą ważną że stworzono możliwość rozwoju polskiego elementu w Gdańsku.

Obawiamy się jednak, że jest to możność teoretyczna.

Stosunki, istniejące od pewnego czasu w wolnem mieście, są tego rodzaju, że trudno wyobrazić sobie, aby element polski mógł zawartą umowę wyzyskać.

Nie posądzamy władz gdańskich o to, że grają na cztery ręce, podpisując umowę i jednocześnie przy pomocy pozornie niezależnych organizacyj bojowych, uniemożliwiając jej wykonanie. Ale stale powtarzające się akty teroru stwarzają grunt podatny do wszelkich przypuszczeń którym nie mogą zaprzeczyć najuprzejmiejsze wyrazy ubolewania składane władzom polskim przez urzędników senatu, który widocznie nie ma dostatecznego autorytetu wobec bojówek rekrutujących się przecież z pośród jego wyborców.

Wzamian za obietnicę, stanowiącą narazie przynajmniej, raczej satysfakcję moralną, niż rzeczywistą korzyść, wzięliśmy wobec Gdańska zobowiązania, które mają charakter natychmiastowy i stały.

Nie potrzebujemy oczywiście dodawać, że umowa ta ma pozycje prowizoryczne, że obowiązuje wogóle na rok i że dość dużo miejsca poświęcono w niej różnym zastrzeżeniom. Ale te rozsądne formy nie osłabiają zasady przymusowego podziału obrotu towarowego między Gdańsk i Gdynię Zasada ta została ustalona i będzie niewątpliwie obciążać nasze gospodarstwo przez długi czas, gdyż przywileje nadaje się łatwo, lecz odbiera się z trudnością.

Będzie ona zresztą obciążać nietylko gospodarstwo, ale i całą naszą, w stosunku do wolnego miasta, politykę

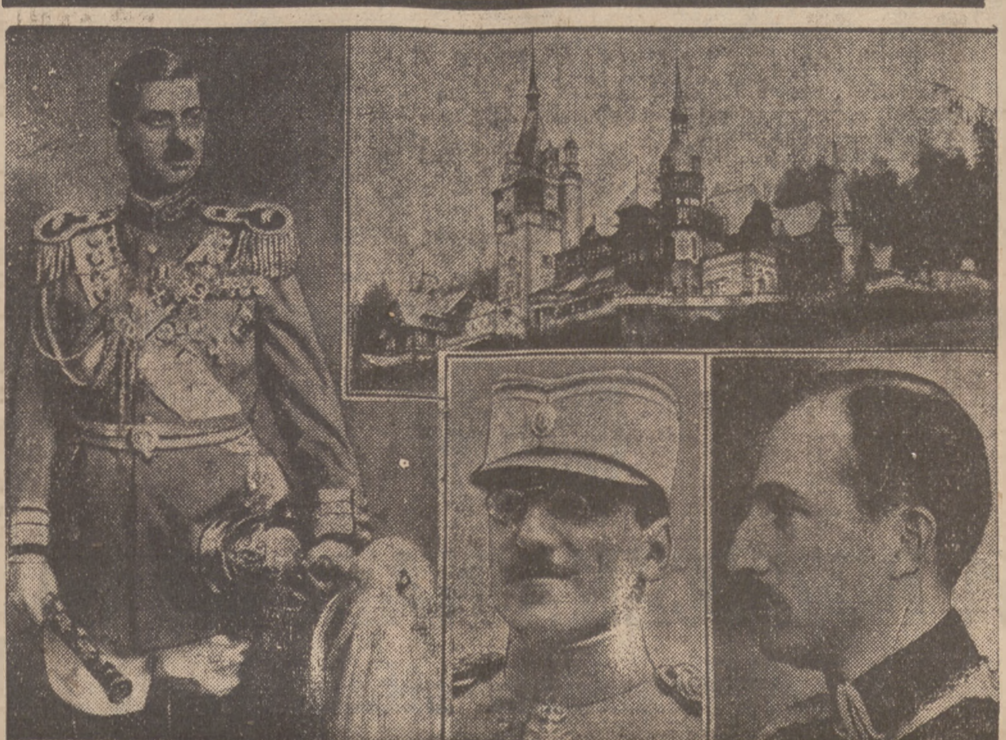
Gdańsk osiągnął w znakomitej części to, co stanowi najistotniejsze, odwieczne jego dążenie: uznaliśmy, że jest on w pewnej mierze przymusowym pośrednikiem w naszym handlu zamorskim. Gdańsk uzyskał dobrowolnie przez nas uznaną podstawę prawną do wymuszania tych korzyści, które dotąd, wedle własnego uznania, świadczyliśmy na jego rzecz

Senat wolnego miasta za jednym zamachem wzmocnił się gospodarczo i stępił naszą broń: znaczenie polityczne Gdyni zostało ograniczone.

Taka jest istotna treść umowy „o wykorzystanu portu gdańskiego".

Nie sądzimy, aby istniała pod tym względem w Polsce rozbieżność opinji, która zdaje sobie również jasno sprawę z tego, że sukces polityczny przypadł Gdańskowi w tym momencie, gdy rozwijające się poczucie odrębności wolnego miasta od Rzeszy zostało zachwiane i ujście Wisły dostało się pod bezpośrednią, bezwzględną i demonstracyjną kontrolę stronnictwa politycznego, rządzącego w Niemczech, które na swój rachunek zyski te zapisze.

Jeżeli, pomimo tego, premjer polski jedzie do Gdańska, to chyba tylko po to, aby nie stwarzać wrażenia, że odtrącamy wyciągniętą rękę lub lekceważymy nawet objawy zbliżenia które nowy senat wolnego miasta demonstruje.

KONFERENCJA TRZECH KRÓLÓW.

W pałacu króla rumuńskiego w Sinaia (u góry) odbędzie się dnia 15 bm. zjazd trzech królów (od lewej): rumuńskiego Karola, jugosłowiańskiego Aleksandra i bułgarskiego Borysa, którzy będą się naradzać nad uzgodnieniem polityki tych trzech państw bałkańskich

JAK ŻYJĄ ESKIMOSI

POD RZĄDAMI DANJI

Jeżeli jest na świecie rasa, która zachowała się w pierwotnej swojej czystości, to są nią Eskimosi, zamieszkujący Grenlandję, ponieważ aż do 1882 r. byli zupełnie izolowani od reszty świata, a i do dziś dnia kontakt ich z innymi narodami jest minimalny. Wpływają na to warunki geograficzne, odludne, podbiegunowe położenie Grenlandji, ale również nie bez znaczenia jest specjalna polityka, jaką Danja stosuje wobec Eskimosów Krytykowana przez jednych, polityka ta uważana jest naodwrót przez innych za wzór godny naśladowania

Trudno jest dać prymitywnemu ludowi tylko dobrodziejstwa cywilizacji. Liczne przykłady z historji wykazują, że w kontakcie z człowiekiem białym szczepy, stojące na niskim szczeblu rozwoju, przyswajają sobie o wiele szybciej złe strony i wady jego cywilizacji, nabawiają się chorób i zgubnych nałogów i zamiast polepszyć swoją egzystencję, popadają w stan dekadencji lub nawet wymierają. Dumna i wspaniała rasa czerwonoskórych została jakby rażona piorunem od chwili, gdy w Ameryce zjawili się pierwsi biali i odtąd nic już nie zdołało powstrzymać powolnej jej agonji.

Nauczona doświadczeniami przeszłych wieków, Danja stara się swoich Eskimosów trzymać zdala od wpływów cywilizacji i jeśli z drugiej strony dba o polepszenie ich egzystencji materjalnej, czyni to powoli i bardzo ostrożnie. Sączy im niejako kropelkami t. zw. dobrodziejstwa cywilizacji.

Aby nie dopuścić, by Eskimosi stali się niewolnikami swoich potrzeb, Danja wprowadziła w Grenlandji monopol handlu. W sklepach swoich kupuje od nich skóry i futra po oznaczonej cenie i wzamian sprzedaje im kilka najkonieczniejszych produktów mogących polepszyć ich byt, jak sukno, mąkę, cukier, sól, kawa, herbata i olej do lamp, a ponadto trochę świecidełek, tombakowej biżuterji i zabawek. To wszystko. Nie sprzedaje im się np. konserw. Niektórzy mówią że gdyby Eskimosom lepiej płacono za futra, mogliby sobie pozwolić na konserwy, któreby im się bardzo przydały w ciągu długiej zimy, ale podobno nie są oni na tyle przewidujący, żeby czekać ze zjedzeniem konserw do grenlandzkiego przednówka

Jeżeli szczęście polega na poprzestaniu na małem, Danja ma niewątpliwie słuszność, starając się nie rozbudzać nadmiernych apetytów u swoich prymitywnych poddanych Wpierw trzeba ich wychować, wdrożyć im pewne pojęcia i zasady, podnieść ich stan umysłowy, rozkrzewić oświatę. W tym kierunku czyni się bardzo dużo. Język Eskimosów był dawniej niepiśmienny. Obecnie misjonarze duńscy oraz rodowici Eskimosi, wykształceni na nauczycieli, uczą swoich ziomków czytania i pisania.

Z tej nowej umiejętności Eskimosi robią użytek, pisząc podania i skargi do rządu duńskiego. Są to najczęściej zupełne drobnostki. Ktoś zabił lisa choć obowiązywał jeszcze zakaz polowania, ktoś inny pił alkohol, a tego nie wolno. Rzadko zdarzają się poważniejsze skargi. Eskimosi żyją w zgodzie, nigdy prawie nie biją się między sobą, kradzież jest u nich również czemś nieznanem.

Z DNIA

NA TLE MORDU W WILNIE.

Aharon Einhorn w „Hajncie" z 7 bm. porusza sprawę mordu chłopca chrześcjańskiego przez żydów w Wilnie i wiąże ją z... bojkotem księgarni żydowskich w Warszawie przy ul. Świętokrzyskiej. Akcja przeciwżydowska w Polsce ma już ustalony porządek:

— Początek czyni się na ul. Świętokrzyskiej w Warszawie. Oblega się księgarnie żydowskie. Na ulicach odbywają się mniejsz lub większe awantury i bijatyka...

Gdy żydzi mordują Polaków jest to... „drugi akt" akcji Polaków przeciw żydom:

— Po zakończeniu tych bijatyk i awantur następuje drugi akt: chrześcjański trup, który pada z rąk żydowskich...

Z rąk żydowskich padli śp. Wacławski w Wilnie, Grotkowski we Lwowie, które to fakty

— pozostawiły dość głębokie ślady w mózgach i sercach żydowskich, zresztą nietylko w tych dwóch miastach...

Ostatnio żydzi nieoględnie znów zabili chłopca w Wilnie:

— Teraz mamy znów nowe wydarzenie — chłopak chrześcjanin został zabity przez młodzieńców żydowskich w Wilnie. Znów zaczyna wrzeć wśród duchów, znów twarze żydowskie posmutniały, lękając się o jutrzejszy dzień... Zupełnie prawdopodobne, że znajdujemy się wobec nowej nagańki w dużym stylu w związku z wypadkiem wileńskim. Chuligani pióra uczynili już pierwszy krok Należy spodziewać się, że organy władzy spełnią w czas swój obowiązek i nie dopuszczą, aby dzikie zwierzęta rozwścieczyły się Trzeba również spodziewać się, że młodzież żydowska w Wilnie i w innych miejscowościach wykaże zimną krew i nie da się sprowokować...

Okazuje się. że śmierć chłopca polskiego jest intrygą polskiej judofobji, uknutą specjalnie po to, ażeby stworzyć „drugi akt" kampanji antyżydowskiej.

Obawy niemieckie

PRZED PRZEWAGĄ SŁOWIAN.

W ostatnim czasie coraz to częściej podnoszą się w Niemczech głosy przestrogi i alarmu przed niebezpieczeństwem, jakie zagraża Niemcom od wschodu ze względu na wybitną rozrodczość sąsiadującego z Niemcami na tym odcinku narodu polskiego. Powszechnie stwierdza się w tych głosach, że Niemcy nie są przeludnione lecz że rozlokowanie ludności Niemiec na terytorjum państwa jest złe. Działalność i poczynania rządów hitlerowskich zdążać mają właśnie w tym kierunku, by istniejące anomalje usunąć oraz by w tym zakresie doprowadzić do pewnego wyrównania.

Że akcja podobna jest na miejscu, wykazuje w „Danziger Neueste Nachrichten" dr. B. Hansen, przedstawiając odpowiednie cyfry, stwierdzające wyraźnie przegrupowania demograficzne na korzyść elementu słowiańskiego. „Dzisiaj na ludność Europy przypada 45% Słowian, a w 20—25 latach będzie ich już 51%". W związku z tem konkluduje dr. Hansen, że „skolonizowanie niemieckiego wschodu stanowi elementarną konieczność życiową".

MAJOR FEY.

Dotychczasowy austrjacki minister bezpieczeństwa, przywódca Heimwehry, mjr. Fey w nowym gabinecie Dollfussa otrzymał tekę wicekanclerza

Rodowód sienkiewiczowskiej Ligji

Symbolika Ligji z „Quo Vadis”.

Józef Birkenmajer, odkrywca świadectwa samego Sienkiewicza, stwierdzającego polskość Ligji, ogłosił w „Tęczy“ artykuł systematycznie przedstawiający obecny stan tej sprawy i grupujący wszystkie dowody, które przemawiają — po pierwsze: za polskiem pochodzeniem Ligji, po drugie: za symbolicznem znaczeniem tej postaci.

Dowody te są następujące:

Sienkiewicz nieraz opowiadał przyjaciołom, **że Ligów miał za Polaków** a czarno na białem wyrażał to w liście do prof. Kazimierza Morawskiego, swego „fachowego doradcy“ przy pisaniu „Quo Vadis“.

„Moich Lygów wziąłem dlatego — pisał — że mieszkali między Odrą a Wisłą. Miło mi myśleć, iż Lygja była Polką i jeśli nie Litwinką, to przynajmniej Wielkopolanką. To także jest poczciwy gatunek“.

Głównem źródłem historycznem „Quo Vadis“ były „Annales“ Tacyta. Sienkiewicz znał przekład „Roczników“ zrobiony przez Naruszewicza, a w tym właśnie przekładzie wzmianka o Ligach (Lygji, Lugji) została opatrzona takim komentarzem biskupa Naruszewicza: „Ligowie mieszkali nad Wisłą, gdzie teraz część Prus, Mazowsza i Wielka Polska“.

Jednakże nie od samych tylko tłumaczów Tacyta wziął Sienkiewicz wiadomość o pramieszkańcach Polski, Ligach. Z czasu studjów historycznych w warszawskiej Szkole Głównej łączyła go przyjaźń i ożywione stosunki ze Smolką, Małeckim Potkańskim, Askenazym, St. Kętrzyńskim. Z datą drukowania się „Quo Vadis“ (1895-96) zbiega się największe zainteresowanie naszej nauki z kwestją zaludnienia na ziemiach słowiańskich przed powstaniem Polski i wówczas właśnie głośne dyskusje toczyły się w sporze o Ledutów — Ligów. W polemice wystąpił W. Kętrzyński i w rozprawie o Ligach dowodził, że nazwa tego plemienia jest słowiańska i odpowiada takim wyrazom, jak „łąg“, „lęcha“, od których pochodzić ma też nazwa Lechitów, czyli Polan (lęcha — pole).

Sienkiewicz, jeżeli nie znał dzieła Kętrzyńskiego bezpośrednio, to wiedział o tych hipotezach za pośrednictwem książki K. Potkańskiego, który powołuje się na pracę Kętrzyńskiego. Etymologja nazwy Ligów zachwiała się, ale w latach 90-tych zaczęło brać górę mniemanie, że ludność obszaru zajmowanego przez Ligów była od wieków słowiańska.

Dawne imię Ligji (przed wzięciem na zakładniczkę), Kalina, jest imieniem polskiem i znajdowało się w kalendarzach słowiańskich pod datą 1 lipca. Ostatnio dr. T. Mikulski zwrócił uwagę, że w powieści Kraszewskiego „Rzym za Nerona“ również występuje Słowianka, imieniem „Ruta“.

Zanim jeszcze Birkenmayer ogłosił list Sienkiewicza do Morawskiego prof. St. Ptaszycki widział w Ligji symbol Polski, **„wbrew prawu narodów skazanej przez cezara na rozszarpanie“** i cudownie ocalonej. Tę hipotezę podjął prof. T. Zieliński i dodał do niej nowy domysł: „Czy przez przypadek Sienkiewicz nazwał owegu tura „germańskim“? Żaden z pilnych czytelników mistrzowskiej jego noweli „Bartek Zwycięzca“ nie uwierzy, aby to wskazanie było przypadkowe“. (Zieliński — Idea Polski w dziełach Sienkiewicza).

Inny symbolizm widzi w losach Ligji Birkenmajer. Przedewszystkiem przypomina list Sienkiewicza do p. Boyer d'Agan, gdzie autor „Quo Vadis“ pisze, że **podnietę do tego dzieła dały mu prześladowania unitów podlaskich**. Tę martyrologję nieraz porównywano z prześladowaniem chrześcjan za Nerona. Stąd wyłaniała się analogja i prorocze znaczenie zakończenia powieści: **„Minął Nero, jak mija wicher, burza, pożar, wojna lub mór, a bazylika Piotrowa panuje do[d] miasta i światu“**. Birkenmajer twierdzi na podstawie tych spostrzeżeń, że Sienkiewicz **mówi w „Quo Vadis“ o Polsce współczesnej.**

Ta tendencja pozwala Birkenmajerowi na takie, coprawda bardzo dowolne i zbyt pohopne tłumaczenie symbolicznego znaczenia Ligji:

„Nie kto inny, ale Sienkiewicz wyraził się, że Italja jest drugą ojczyzną Polaków. W świetle tych słów także i małżeństwo Ligji-Polki z Rzymianinem Winicjuszem nabiera znaczenia symbolu. Na pytanie „Dokąd idziesz?“ brzmiała dla Polski odpowiedź Sienkiewicza: **„Za wiarę Chrystusową i za kulturę rzymską“.**

Polscy rybacy na połowie ryb w pobliżu wybrzeża polskiego.

KĄCIK dla Pań

PŁASZCZE JESIENNE.

O pogodzie niema już mowy. Jesień kroczy w siedmiomilowych butach. Wiatr. Zimno. Deszcze z gradem naprzemian. Niema się co łudzić. Najważniejszą rzeczą jest teraz okrycie. Szerokie w ramionach, przeważnie ozdobione jest pelerynką z futra. Należy pamiętać jednak, że tegoroczna pelerynka ciasno obejmuje ramiona, nie układa się w fałdy, ani marszczy. Dobrze, jeżeli pelerynka może być pendant do kapelusza. Widziałam pelerynkę i kapelusik z pantery. Efekt był nadzwyczajny. Komplet uzupełniały takież sztylpy u rękawiczek. Wobec tego, że rękawy tegorocznych płaszczy przeważnie pozbawione będą futra, byłoby bardzo wskazane ozdabiać sztylpy rękawiczek futrem. Pelerynka futrzana usamodzielniła się tego roku do takiego stopnia, że można ją nosić do wszystkich tualet, niezależnie od płaszcza. Pewien magazyn francuski lansuje płaszczyk zakończony futrzanymi rękawami. Kołnierz u tego płaszcza jest mały, okrągły, zakończony atlasową kokardą. Spotykamy na wielu płaszczach przybranie z małpiego włosa. Resume: płaszcz długi, wcięty, rękawy poszerzone górą, lub jeśli wąskie to pelerynka. Kołnierz duży, miękki. Płaszcz sportowy zrobiony jest z miękkiego puszystego materjału. Szeroki kołnierz. Klapy. Kieszenie. Pasek. Do tego wełniany, fantazyjny szal. Do płaszcza z futrem — kapelusz bez ronda, do sportowego — klosik. Ujrzymy w tym roku dużo szerokich, trzyćwierciowych płaszczy. Kto ma podniszczone futro, będzie mógł je wykorzystać. Tegoroczne żakieciki futrzane również ulegną modyfikacji: będą luźne i szerokie, podobne do marynarek. Naogół powrót do czasów minionych. Rok 1900 któryś.....

Celine.

PROGRAM RADJOWY

NIEDZIELNA MUZYKA LUDOWA.

Dnia 24 b.m. o godz. 14.20 wystąpi przed mikrofonem rozgłośni warszawskiej regjonalny Chór Młodzieży z Bochenia i odśpiewa szereg nieznanych pieśni miłosnych z okolic Łowicza. Ciekawe i piękne te pieśni wykonane będą unisono, przyczem dziewczęta śpiewać będą naprzemian z chłopakami.

Tegoż dnia o godz. 17.15 przygrywać będzie do tańca wesoła kapela ludowa Stromberga i Kaczyńskiego.

JUBILEUSZ KAROLA SZYMANOWSKIEGO.

W niedzielę dnia 24 b.m. przypada 50-ta rocznica uodzin Karola Szymanowskiego, najznakomitszego dziś kompozytora polskiego, którego dzieła wykonywane są z wielkim powodzeniem na wszystkich estradach Europy, ostatnio np. Radjo wiedeńskie z okazji uroczystości związanych z odsieczą Wiednia, nadało koncert muzyki polskiej, w którym m. in. był wykonany koncert skrzypcowy Szymanowskiego. Audycję warszawską poprzedził słowem wstępnem prof. dr. Zdzisław Jachimecki. W koncercie weźmie udział sam Jubilat, który odegra partję fortepianową swej IV Symfonji. Doskonała śpiewaczka p. Stanisława Korwin-Szymanowska odśpiewa szereg pieśni Szymanowskiego, zaś znakomita skrzypaczka Eugenja Umińska odegra pierwszy koncert skrzypcowy Jubilata.

PROGRAM.

NIEDZIELA 24 WRZEŚNIA.

11.00 — Transmisja mszy polowej z Chełma Lubelskiego z okazji święta 7 p. p. Leg. 11.57 — Sygnał czasu, hejnał. 12.05 — Odsłonięcie pomnika poległych żołnierzy 7 p. p. Leg. 12.50 — Komunikat meteorologiczny 13.00 — Poranek muzyczny. 14.05 — Skrzynka pocztowa. 14.20 — Koncert w wyk. regjonalnego chóru młodzieży z Bochenia. 14.45 — Ks. dr. Bolesław Rosiński: „Społeczeństwo bez religji“. 15.00 — Koncert z płyt gramofonowych. 16.00 — Radjotygodnik dla młodzieży „Co się dzieje na świecie“ w opracowaniu Brunona Winawera. 16.15 — Pogawędka Henryka Ładosza pt.: „Dobrze się dzieje w państwie duńskiem“. 16.30 — Recital fortepianowy p. Wiktorji Svihlikowej. Program: J. S. Bach — Preludjum i fuga e-moll L. v. Beethoven — Sonata op. 31 g-durr. 17.00 — „Wrogowie spółdzielczości“ wygł. p. St. Thugutt. 17.15 — Polska muzyka ludowa. 18.00 — Prof. Stanisław Ligoń: „Bery i bojki śląskie“. 18.35 — Rozmaitości. 18.45 — Intermezzo muzyczne. 19.00 — Słuchowisko. 19.40 — Intermezzo muzyczne. 19.55 — Komunikat sportowy. 20.00 — Koncert poświęcony twórczości Karola Szymanowskiego w 50-tą rocznicę urodzin. 22.00 — Wiadomości sportowe 22.15 — Komunikat meteorologiczny dla komunikacji lotniczej. 22.20 — „Na wesołej lwowskiej fali“.

KRONIKA TYGODNIOWA

Konkurs piękności ratuszowej.

Nie było jeszcze wypadku, żeby jakikolwiek konkurs odbył się ku zadowoleniu wszystkich. Konkursy literackie odznaczają się tem, że nikt z sędziów nadesłanych utworów nie czyta, a konkursy urody kobiecej znów naodwrót, to mają do siebie, że wszyscy sędziowie nazbyt gorąco biorą do serca swoją rolę. Gdy zaś chodzi o konkurs na budowę gmachu społecznego, to bywa to zwykle konkurs tak zwany zamknięty, po którym powstaje w mieście taka wrzawa, iż wszystkim się zdaje, że rzeczywiście należy kogoś zamknąć.

Po rozstrzygnięciu konkursu na budowę gmachu Kasy chorych w Sosnowcu powstało okrutne w Zagłębiu poruszenie, a teraz znów konkurs na budowę ratusza sosnowieckiego wywołał wśród podatników żywsze zainteresowanie gospodarką samorządową. Obywatele, którzy jeszcze niedawno jeździli własnemi autami, teraz chodzą pieszo i to w niezupełnie całych butach, a tysiąc złotych, jak wiadomo, piechotą nie chodzi, dlatego Magistrat, płacący za każdy udany i nieudany plan ratusza tysiąc złotych jest wyjątkowo jak na te czasy bezinteresownym mecenasem sztuki architektonicznej.

Z planów, nadesłanych sądowi konkursowemu, mojem zdaniem, ani jeden nie zasługuje na wyróżnienie Nie zasługuje też na nie projekt magistracki z powodów, które zaraz wytuszczę.

Przedewszystkiem rzuca się to w oczy, że gmach ratusza ma być zbudowany w kształcie litery H. Pytam się, na jaką pamiątkę? Czy dlatego, że ratusz stanie na hałdach? Czyj to ma być monogram? Czy wicekomisarza miasta p. Almstaedta, któremu Hugo na imię? Rozumiałbym gmach w kształcie litery B., albo nawet dwóch B, ale H, modne w Niemczech, może w Sosnowcu, kolebce narodowego socjalizmu, wywołać najrozmaitsze domysły. Poprostu nie rozumiem, dlaczego gmina żydowska nie zabrała jeszcze głosu w tej sprawie, bo to djabeł nie śpi i nigdy niewiadomo, co się za takiem H ukrywa. Jeżeli się przytem zważy, że Magistrat przystąpił do robót przy budowie ratusza w sposób błyskawiczny (błyskawica!) i że sam na własne oczy widziałem, jak p. Kuźniak pił wiśniówkę (kolor wiśniowy), to dziwić się tylko należy nieorjentowaniu się żydowskiego „Hajnta", że, pisząc o „dzikości polskich hitlerowców", ani słowem o powyższych znamiennych i groźnych wydarzeniach nie wspomniał.

Nie dość tego. Jak wiadomo, prócz magistrackiego, był jeszcze przysłany na konkurs drugi plan, bliźniaczo podobny do tamtego i też w kształcie litery H. Dwa H. To już doprawdy śmiechu warte. Ha, ha, ha, ha, ha!

Z tego więc jasno wynika, że należy obmyśleć zupełnie inny plan ratusza. Niepodobna sobie wyobrazić tego gmachu bez wieży, której na żadnym z planów, nadesłanych na konkurs, nie uwzględniono. Niedość, że zdarzy się często, iż głowa miasta będzie bez głowy, a tu jeszcze nadobitek ratusz bez wieży i bez zegara na nim. To wogóle nie będzie ratusz.

Wieża ratuszowa potrzebna jest dla kilku ważnych okoliczności: przedewszystkiem więc trzeba na niej umieścić kurka. Powiedzenie o kurku na ratuszu może zginąć dla potomności, jeżeli nie będziemy szanowali tradycji. Taki kurek zawsze akuratnie wskazywał kierunek wiatru, co stanowiło wielkie ułatwienie życiowe dla tych, którzy tylko z tego żyją, że wiedzą, skąd wiatr wieje. Magistrat dbały o interes mieszkańców miasta, winien otoczyć pieczołowitością kurka na ratuszu, szczególnie w naszych czasach.

Drugim argumentem, przemawiającym za wieżą ratuszową, jest hejnał. Codziennie w południe strażak magistracki wygrywać będzie na błyszczącej trąbce miastu i światu hejnał. Hejnał z wieży ratuszowej! Ponieważ nie mamy tu jeszcze pod tym względem żadnych przesądów, przeto melodja hejnału będzie się zmieniała razem ze zmianą na stolcu prezydenta miasta. Będą to przeboje kadencji magistrackiej.

Powiedzmy więc, że naprzykład za rządów p. Kuźniaka hejnał z wieży ratuszowej, grany byłby na melodję modnego walca: „Raz na lewo, raz na prawo, trochę naprzód, trochę w tył", a gdyby po nim przyszedł p. Almstaedt, to wygrywanoby z wieży arję z „Hugenotów", albo pełną uroku góralską „Pieśń zbójnicką" tembardziej, że Almstaedt znaczy po polsku miasto na hali. Wrazie zaś, gdyby na ratusz wrócił p. Willner, to oczywiście granoby kuplety z „Pięknej Heleny".

Taki oto jest mój pozakonkursowy plan ratusza w Sosnowcu. Panie komisarzu miasta, proszę o tysiąc złotych.

K. Ć-rk.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZYK.

24 Niedziela

Dziś NMP. od Wyk. n.
Jutro Władysława
Wschód słońca 5 m. 33.
Zachód „ 17 m. 50.

Kinoteatry w Zagłębiu

dziś wyświetlają:

SOSNOWIEC

ZAGŁĘBIE: „Napiętnowani ludzie" — „Dziewczę z Nad Wołgi".
PALACE: Syn Dżungli.
EDEN: Uśmiech szczęścia.

BĘDZIN

NOWOŚCI: Tong.
ŚWIATOWID: Zungu.

DĄBROWA

ARS: Dzika dziewczyna.
WANDA: Kain i Artem i Flip i Flap.

ZAWIERCIE.

STELLA: Romans sekretarki.

× **KWESTA NA ODNOWIENIE KOŚCIOŁA W SOSNOWCU.** Zarząd Komitetu odnowienia kościoła Wnieb. N.M.P. w Sosnowcu podaje do wiadomości, że od poniedziałku dn. 25 b.m. w godzinach popołudniowych będzie obchodził ksiądz z kwestarzem po domach i zbierał dobrowolne datki na odnowienie kościoła: dn. 25 b.m. w poniedziałek popołudniu na ul. Wiejskiej od Sobieskiego, dn. 26 b.m. we wtorek popoł. na ulicy Wiejskiej, dn. 28 b.m. w czwartek popoł. Wiejska, dn. 29 w piątek popoł. Sąsiedzka, Niecała, Szczodra, Topolowa, Kordonowa, Obchód. Dalsza kolejność ulic zostanie podana do wiadomości w następną niedzielę.

× **TOWARZYSTWO POPIERANIA BUDOWY PUBLICZNYCH SZKÓŁ POWSZECHNYCH.** Wczoraj odbyło się organizacyjne zebranie przy udziale około 20 osób, w sprawie założenia koła Tow. popierania budowy publicznych szkół powsz. przy szkole powszechnej nr. 6 na Ksawerze w Będzinie. Na zebraniu postanowiono założyć koło, a jednocześnie wybrano zarząd w następującym składzie: p. St. Morys — prezes, kier. Krawczyński — zastępca, p. Morawiec — skarbnik, p. Bartnik — sekretarz i p. Grudzińska — członek zarządu.

Teatr miejski w Sosnowcu

Teatr miejski w Sosnowcu daje dziś w niedzielę o godz. 11 m. 30, jako trzeci zkolei poranek dla młodzieży, świetną komedję Al. Fredry p.t. „Zemsta". Ceny miejsc od 20 gr. do 50 gr. Popoł. o godz. 16.15 po cenach zniżonych wystąpi teatr z przebojową komedją polityczną spółki autorskiej Fleurs'a i Croisett'a p.t. „NOWI PANOWIE", wywołująca huragany śmiechu przy otwartej kurtynie. W rolach popisowych występują panie: Arciszewska, Chrzanowska i Gersonówna, oraz panowie: dyr. Szafrański, dyr. Gołaszewski, Dąbrowski, Orliński, Mikołajewski i inni. Wieczorem o godz. 19 m. 30 „Nowi Panowie". Przedstawienie zakupione przez Polski Związek zawodowy pracowników umysłowych. Abonament i passe-partout nie ważne. Jako następna premjera ukaże się sensacyjny reportaż, osnuty na tle prawdziwego zdarzenia, ośmieszający militaryzm niemiecki, p. t. „Kapitan z Koepenick". — Sztuka ta w Warszawie w końcu ubiegłego sezonu, w teatrze „Ateneum" pobiła rekord „Ulicy".

WYSTĘP HANKI ORDONÓWNY.

W czwartek dnia 28 b.m. teatr miejski w Sosnowcu gościć będzie znakomitą pieśniarkę HANKĘ ORDONÓWNĘ, która wystąpi w swoim najbogatszym repertuarze. Przy fortepianie świetny akompaniator p. Szlosberg.

REPERTUAR.

Niedziela dnia 24 b.m. o godz. 11.30 — Poranek szkolny — „Zemsta". Ceny miejsc od 20 gr. do 50 gr.

Niedziela dnia 24 b.m. o godz. 16.15 — „Nowi panowie" po cenach zniżonych.

Niedziela dnia 24 b.m. o godz. 19.30 — „Nowi panowie". Przedstawienie zakupione przez Związek zawodowy P. P. i H.

Poniedziałek dnia 25 b.m. teatr nieczynny.

Wtorek dnia 26 b.m. o godz. 20.15 — „Nowi panowie" po cenach najniższych: cały dół — 1 zł., cały amfiteatr i galerja — 50 gr.

× **OCHRONKA** Tow. „Przezorność" Chrześcjańskie Przedszkole. Zapisy są przyjmowane od poniedziałku, dn. 25 b.m., Będzin, Kościuszki 8, za opł. zł. 10 miesięcznie. Rozpoczęcie lekcji od dn. 2 października r.b.

PIELGRZYMKI

DO CZĘSTOCHOWY.

Wczoraj popołudniu odjechała z Sosnowca specjalnym pociągiem pielgrzymka do Częstochowy na uroczystości ku czci kr. Jadwigi. W pielgrzymce wzięło udział ponad 1200 osób ze wszystkich parafij w Sosnowcu. Z pielgrzymką pojechało kilku księży z ks. kanonikiem Jankowskim na czele.

Dzisiaj rano specjalnym pociągiem wyrusza z Będzina pod kierownictwem administratora parafji ks. Krawczyńskiego wielka pielgrzymka na Jasną Górę. W pielgrzymce weźmie udział zgórą 650 osób.

Tydzień PCK.

W POW. BĘDZIŃSKIM.

W dniu dzisiejszym rozpoczyna się na terenie powiatu Będzińskiego Wielki Tydzień P.C.K. Okres ten poświęcony jest propagandzie zadań Czerwonego Krzyża, a specjalnie popularyzacji znaczenia drużyn ratowniczych P.C.K. Rozwój tych ostatnich, szczególnie w obecnym momencie kłębiących się chmur na zachodnim horyzoncie, winien stanowić troskę każdego świadomego obywatela, któremu bezpieczeństwo Państwa i własne jest drogie.

Niech każdy, kto nie należy do P.C.K. zapisze się na członka organizacji, której hasłem na dziś jest „Pomóż Czerwonemu Krzyżowi ratować ciebie".

Dn. 21 b.m. odbyło się organizacyjne zebranie obchodu wielkiego tygodnia P.C.K. w Będzinie.

Po zagajeniu zebrania przez prezesa miejscowego Koła p. dyr. A. Błażejewicza powołano komitet obchodu w osobach: przewodniczący p. M. Kępiński, sekretarz p. K. Nowicka, oraz utworzono sekcję techniczną pod przewodnictwem p. kierownika Strużyka i finansową p. Strzelca.

W celu ustalenia szczegółowego programu obchodu odbędzie się ogólne zebranie w dniu 25 b.m. (poniedziałek), w gmachu gimnazjum Zgromadzenia kupców o godz. 5 popoł., na które komitet zaprasza przedstawicieli instytucyj społecznych.

× **PRZENIESIENIE URZĘDU POCZTOWEGO.** W nowym budynku urzędu pocztowego przy ul. Kościuszki w Dąbrowie nie wykończono jeszcze pewnych, drobnych zresztą robót, co opóźnia przeniesienie urzędu do własnego gmachu. Ponieważ jednak obecnie zajmowany lokal jest wymówiony do dn. 1 października r.b. w końcu bieżącego tygodnia część urzędu zostanie przeniesiona do nowej siedziby, reszta zaś po ostatecznem zakończeniu robót i kiedy już cały urząd pocztowy znajdzie się w nowym budynku, co nastąpi w pierwszej połowie października, odbędzie się poświęcenie nowej siedziby urzędu pocztowego.

× **MIEJSKA WIECZOROWA SZKOŁA POWSZECHNA DLA DOROSŁYCH I MŁODOCIANYCH W SOSNOWCU** ul. Prezydenta Mościckiego 18 (szkoła powszechna 4) przyjmuje zapis do oddziałów 5, 6 i 7 codziennie, oprócz świąt od godz. 17 do 19. Lekcje rozpoczną się 2 października o godz. 17.

KOMUNIKATY

= **TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW MUZYKI W SOSNOWCU.** W celu zorganizowania w Sosnowcu Towarzystwa miłośników muzyki odbędzie się zebranie organizacyjne w dniu 25 b.m. o godz. 7 wiecz. do lokalu szkoły muzycznej w Sosnowcu, ul. Deblińska 11 I p. Porządek zebrania jest następujący: zagajenie i wybór przewodniczącego, cele i program prac T-wa miłośników muzyki, praca muzyczna i wychowawcza wśród młodzieży, wybór zarządu, wolne wnioski.

= **N. O. K. NIEMCE.** W poniedziałek dnia 25 b.m. o godz. 4 popołudniu w Świetlicy na Niemcach urządzony będzie bezpłatnie pokaz prania wełny, jedwabiu i bielizny nowoczesnym sposobem.

= **STOWARZYSZENIE PAŃ MIŁOSIERDZIA ŚW. WINCENTEGO A PAULO W STARYM SIELCU** zawiadamia członkinie, że we wtorek dnia 26 b.m. o godz. 8.30 będzie odprawiona Msza św. w kościele w Starym Sielcu na intencję Stowarzyszenia.

W środę dnia 27 b.m. o godz. 4 popoł. odbędzie się zebranie ogólne członkiń w lokalu własnym na plebanji w Starym Sielcu.

Społeczeństwo w Zagłębiu

rozpoczęło już subskrybować Pożyczkę Narodową.

Jak się dowiadujemy, w urzędach skarbowych na terenie Zagłębia, oraz w kilku bankach miejscowych wpłaciło już, bądź też subskrybowało pożyczkę narodową kilkadziesiąt osób. oraz kilka przedsiębiorstw i instytucyj.

W Sosnowcu pierwszy subskrybował pożyczkę właściciel fabryki pończoch „Stara Sosnowiczanka" p. Jan Gaik, wpłacając jednocześnie do kasy urzędu skarbowego 2000 zł. oraz pracownicy fabryki 1000 zł., następnym był p. Wincenty Słonina, tragarz ze stacji Sosnowiec, za nim zaś Spółdzielnia oszczędnościowo-kredytowa pracowników Banku Polskiego.

Pozatem subskrybowało kilka osób pożyczkę narodową w Banku Polskim (piekarz Hempel z całą rodziną) w Banku Związku Spółek Zarobkowych i Banku Hendlowym i Spółdzielni Spożywców.

Komitet lokalny pożyczki narodowej w Będzinie zawiadamia, iż uruchomił dwa punkty, mianowicie jeden w lokalu frontowym przy ul. Małachowskiego 13, a drugi przy ul. Krakowskiej 16, tel. 7-47, w których udzielane są wszelkie informacje. dotyczące pożyczki narodowej, oraz wydawane deklaracje pożyczkowe.

AKCJA KUPIECTWA POLSKIEGO

Od Stowarzyszenia kupców polskich oddział w Sosnowcu otrzymaliśmy następującą odezwę z prośbą o zamieszczenie:

Pożyczka narodowa jest najważniejszem wydarzeniem chwili. Naczelna Rada zrzeszenia kupiectwa polskiego, a tem samem i Stowarzyszenia kupców polskich bierze w tej akcji najżywszy udział, rozumiejąc, że poparcie prac Rządu, zmierzających do utrzymania równowagi budżetu i utrwalenia waluty polskiej — to bezwzględny obowiązek wszystkich świadomych obywateli kraju.

Pamiętajmy, że gdyby nie wystarczyły wpływy rozpisanej pożyczki, pozostaje jedyny sposób zrównoważenia budżetu przez zwiększenie świadczeń podatkowych. Niema więc czasu na wahania i wątpliwości. Wszyscy solidarnie, w poczuciu obowiązku obywatelskiego musimy się przyczynić do pomyślnego zrealizowania zamierzonej przez Rząd akcji, której doniosłość kupiectwa winno ocenić w pierwszym rzędzie.

Pamiętajmy również, że rozpisana pożyczka narodowa nie jest bezzwrotnym podatkiem, lecz **pewną lokatą kapitału**, zabezpieczoną w złotych w złocie i gwarantowaną całym majątkiem państwa.

Zwracamy się przeto do WWPP. członków z gorącym apelem o przystąpienie do subskrypcji pożyczki narodowej.

Odpowiednie deklaracje do subskrypcji pożyczki prześle WWPP. członkom bezpośrednio Izba przemysłowo-handlowa w Sosnowcu.

Stowarzyszenie Kupców Polskich.

ŻYDZI A POŻYCZKA.

Otrzymaliśmy następującej treści komunikat:

Z inicjatywy Związku żydów uczestników walk o niepodległość Polski, oddz. w Sosnowcu zawiązał się w dniu 17 b.m. żydowski komitet dla propagandy pożyczki narodowej na Zagłębie Dąbrowskie, w skład którego wchodzą wszystkie gminy wyznaniowe żydowskie i organizacje gospodarcze Zagłębia Dąbrowskiego. Na 1-szem posiedzeniu została wybrana egzekutywa: przewodniczący radca **Józef Saper**, zast. przew. **Lazar Rubinlicht** (Będzin), sekretarz asesor **Jakób Elster** członkowie: **prezes L. Zendel**, radca **H. Olliner**, prezes **A. Neufeld**, (Dąbrowa), **H. L. Goldstein** (Będzin), **G. Rechnic** (Będzin), **J. Rotenstein**. Ponadto utworzone zostały komitety lokalne. Skład komitetu lokalnego stanowią: prezes **Reimer M.** radca **Tencer B. dr. Eibenszyc St., Szweicer W., Nachemja Sz.** Egzekutywa komitetu żydowskiego zgłosiła akces do prac komitetu powiatowego i lokalnych komitetów obywatelskich i przeprowadziła dotychczas następującą akcję: wydała odezwę do ludności żydowskiej Zagłębia Dąbrowskiego, zorganizowała wygłoszenie przemówień propagandowych we wszystkich synagogach i domach modlitwy w uroczyste świeto żydowskiego Nowego Roku dnia 21 b.m. i zorganizowała pierwszy wiec w Sosnowcu, który odbędzie się dnia 24 b.m. w niedzielę w kinie „Palace" o godzinie 10 rano. Jako dalszą pracę na przyszły tydzień egzekutywa postawiła sobie za zadanie dopilnowanie przez organizacje, aby subskrypcja na naszym terenie wśród ludności żydowskiej doznała dużego sukcesu.

GDZIE, KIEDY I JAK.

Z powiatowego komitetu pożyczki narodowej otrzymaliśmy komunikat treści następującej:

1) Subskrypcja pożyczki narodowej już się rozpoczęła.

2) Subskrypcję przyjmują wszystkie kasy urzędu skarbowego. Komunalna kasa oszczędności w Będzinie, oddziały w Czeladzi i Dąbrowie Górniczej, Bank Polski w Sosnowcu, Bank Handlowy w Sosnowcu, Bank Związku Spółek Zarobkowych i powszechna spółdzielnia spożywców w Sosnowcu, Dzika nr. 8.

3) Placówki subskrypcyjne będą czynne bez przerwy cały okres subskrypcji nie wyłączając niedzieli dnia 1 października.

4) Otrzymane znaczki przy składaniu deklaracji subskrypcyjnej należy nosić wpięte w klapę zwierzchniego ubrania.

5) Obywatele, pracujący w kilku instytucjach (szkoły, zakłady i inne przedsiębiorstwa) winni dokonywać subskrypcji w każdej instytucji osobno.

6) Wysokość zdeklarowanej sumy na pożyczkę narodową winna się stosować do uchwał władz centralnych organizacyj zawodowych, pracowniczych i gospodarczych.

7) Zapisane sumy na pożyczkę narodową można wpłacać bądź odrazu, bądź w 6 ratach miesięcznych.

8) Wyjaśnień w sprawach subskrypcji udzielać będą komitety lokalne i placówki przyjmujące pożyczkę.

9) Komitety lokalne mają swoje siedziby w magistratach i urzędach gminnych.

10) Komitety lokalne przystąpiły już do subskrypcji — w razie nieotrzymania deklaracji należy się po nie zgłaszać do komitetu lokalnego.

WŁAŚCICIELE NIERUCHOMOŚCI W DĄBROWIE.

Zarząd Związku dąbrowskich właścicieli domów i placów w Dąbrowie Górniczej — na specjalnem posiedzeniu postanowił wziąć gremjalny udział w subskrypcji pożyczki narodowej i w związku z tem zarząd postanowił zwrócić się do swoich członków z wezwaniem, ażeby członkowie Związku przybyli do biura Związku i gremjalnie zapisywali się na listę uczestników-subskrybentów pożyczki narodowej.

Walka o lepsze mleko.

Pożyteczna akcja w Sosnowcu.

W związku z wykryciem przez Miejską pracownię badania żywności i przedmiotów użytku w Sosnowcu zafałszowań artykułów codziennego użytku, sąd grodzki w Sosnowcu w miesiącu wrześniu rozpatrzył szereg wniosków karnych przekazanych przez starostwo w Będzinie, karząc winnych sprzedaży podrobionych i zafałszowanych artykułów żywności a mianowicie:

Za sprzedaż mleka zafałszowanego przez odtłuszczenie: Ryńska Hela, ul. Dekierta nr. 14, **Paluch Paweł,** ul. Robotnicza 8, **Drewniana Hela** — ul. Sienkiewicza 4, **Broda Stanisław** — Wiejska 26, **Remboch Stefan** — Wiejska 11, **Sołtysik Janina** — Feliksa Perla 1, **Rutkowski Ludwik** — Florjańska 42.

Za sprzedaż mleka zafałszowanego przez odtłuszczanie i rozwodnienie: Słabecki Szlama — Narutowicz 17, **Zilbersztajn Szymon** — Targowa 20, **Potok Jęta** — Targowa 1, **Herszkowicz Josek** — Dekierta 11, **Herszkowicz Chana** — 1 Maja 4, **Herszkowicz Pola** — Sienkiewicza 4.

Za sprzedaż śmietany zafałszowanej, zawierającą mniejszą ilość tłuszczu: **Rozencwajg Hersz Icek** — ul. Dekierta 13.

Wszyscy wyżej wymienieni zostali skazani na karę grzywny zł. 5 i opłaty sądowe oraz koszta analizy.

Niezależnie od tego został skazany **Rogowski Jojne,** ul. Modrzejowska 40, na karę zł. 20 za sprzedaż mleka zafałszowanego przez odtłuszczenie czyniąc to świadomie, gdyż znana mu była wartość tego mleka — uprzednio bowiem przeprowadzał analizę tego.

Wobec tego, że Rogowski Jojne za czyn ten był już niejednokrotnie karany **sąd wydał wyrok zamknięcia tego przedsiębiorstwa na okres 1 (jednego) miesiąca.**

Jak długo prowadzone będą

roboty publiczne?

Skutkiem przeciągających się prac organizacyjnych Funduszu Pracy, w roku bieżącym późno zostały rozpoczęte na naszym terenie roboty publiczne, przyczem zawiodły również nadzieje, a nawet obietnice zatrudnienia przy robotach tych większej ilości bezrobotnych. Nic przeto dziwnego, iż w tych warunkach niezmiernie ważnem dla rzesz bezrobotnych jest pytanie, jak długo jeszcze w obecnym sezonie będą prowadzone roboty publiczne. Otóż najważniejsza podstawa, umożliwiająca powodzenie robót, t.j. środki finansowe są i chodzi tylko o to, aby dopisała pogoda, jeżeli bowiem pozwolą warunki atmosferyczne, roboty publiczne będą prowadzone do dn. 1, a może nawet 15 listopada, względnie do czasu wykończenia pewnych robót. A więc wrazie znośnej pogody, roboty publiczne w Zagłębiu mogą jeszcze trdwać od 5 do 7 tygodni.

Wyniki turnieju tenisowego

o mistrzostwo Czeladzi.

W ub. piątek na korcie w parku na Saturnie odbyło się finałowe spotkanie o mistrzostwo tenisowe Czeladzi, pomiędzy Zb. Starzyckim a W. Bożedajem. Spotkanie to wywołało ogromne zainteresowanie publiczności, która z napięciem śledziła przebieg tego naprawdę ciekawego spotkania. Obydwaj zawodnicy należą do nieprzeciętnej klasy, jednak jeżeli Starzycki był opanowany tó przeciwnik jego zdradzał pewne zdenerwowanie, co odbiło się na grze.

Po b. ładnej grze zwyciężył Starzycki 6:2, 6:3 i 6:1, który dysponował więcej precyzyjnem drivem i lepszym servisem. Zdobył on tytuł mistrza Czeladzi i piękny puhar, jako nagrodę przechodnią.

Walka o trzecie miejsce odbyła się pomiędzy E. Kozarskim, a H. Radziszewskim, przyczem zwyciężył ten ostatni w stosunku 3:6, 6:4, 3:6, 3:6. Radziszewski wygrał to spotkanie zupełnie zasłużenie grając ostro i odważnie i dlatego b. ładnie.

Ostateczna klasyfikacja miejsc przedstawia się następująco: **Zb. Starzycki I miejsce i tytuł mistrza** Czeladzi, oraz puhar przechodni, II miejsce i nagroda **W. Bożedaj**, trzecia nagroda **H. Radziszewski**, a dyplom **E. Kozarski.**

Mąż mordercą żony

W przededniu sensacyjnego procesu.

W środę t.j. 27 b.m. odbędzie się w Sądzie okręgowym w Sosnowcu sensacyjna rozprawa przeciwko 29-letniemu **Wincentemu Cesarzowi** z Sosnowca, oskarżonemu o bestjalskie zamordowanie swej żony 25-letniej Marjanny Cesarz **na hałdach Tow. Sosnowieckiego.**

Jak już swojego czasu obszernie pisaliśmy, policja nie odrazu trafiła na ślad mordercy. Przybycie męża Cesarzowej do komisarjatu i zameldowanie o nieobecności żony wzbudziło silne przeciwko niemu podejrzenie, tembardziej, że na ubraniu jego znaleziono ślady krwi.

Początkowo aresztowany Cesarz do winy się nie przyznał, uparcie twierdząc, że jest niewinny, dopiero w jakiś czas potem, ponownie przesłuchany przez sędziego śledczego widząc, że wykręty na nic się nie zdadzą i, że wszystkie okoliczności i fakty przemawiają przeciw niemu, Cesarz do winy się przyznał i oświadczył, że on zamordował swą żonę. Ponieważ zbrodnia ta wywołała wielkie poruszenie w całem Zagłębiu, a zwłaszcza na Środuli, gdzie ostatnio Cesarzowie mieszkali, niewątpliwie sala Sądu okręgowego zapełni się już za kilka dni żądną silnych wrażeń publicznością.

Co skłoniło Cesarza do zamordowania żony, jakie było ich pożycie małżeńskie, jaką w tem wszystkiem odegrała rolę kochanka Cesarza i wiele innych nieznanych szczegółów, dotyczących morderstwa — wszystko to niezawodnie wyjaśni przewód sądowy.

Rekolekcje zamknięte

W CZĘSTOCHOWIE.

Rozwijająca się coraz więcej idea rekolekcyj zamkniętych, zwłaszcza na tle Akcji Katolickiej, stworzyła potrzebę otwarcia nowych domów rekolekcyjnych, w których jaknajliczniejsze szeregi wiernych mogłyby się zapalać duchem apostolskim i przygotowywać do pracy w szerokim zakresie w Akcji Katolickiej. W zrozumieniu tej potrzeby djecezjalny Instytut Akcji Katolickiej w Częstochowie otworzył przed rokiem taki dom przy ul. św. Barbary 43, powierzając jego zarząd SS. Szarytkom. Bliskość domu od Jasnej Góry i kościoła św. Barbary, wygodne i czyste mieszkania z widokiem na miasto i klasztor, obszerna kaplica na miejscu, nadto duży ogród do spacerów — wszystko to stanowi bardzo dogodne warunki do odbycia tutaj rekolekcyj zamkniętych.

3-dniowe rekolekcje zamknięte w djecezjalnym Domu rekolekcyjnym odbędą się w następujących terminach: dla członkiń III Zakonu od 28 bm. do 2 października rb.; dla SMP. męskiej (pow. Częstochowa) od 3 do 8 października; dla SMP. żeńskiej (pow. Częstochowa) od 9 do 13 października; dla członkiń Stow. pań miłosierdzia od 14 do 18 października; dla mężczyzn z III Zakonu od 21 do 25 października; dla zarządów A. K. (kobiet) od 6 do 10 listopada; dla zarządów A K. (mężczyzn) od 11 do 15 listopada; dla matek chrześcjańskich od 17 do 21 listopada; dla panien (Dzieci Marji) od 23 do 27 listopada; dla sodalisek od 1 do 5 grudnia; dla soalisów od 6 do 10 grunia; dla nauczycieli do 10 do 14 stycznia 1934 r.; dla nauczycielek od 15 do 19 stycznia 1934 r.

Początek pierwszego dnia o godz. 19, koniec ostatniego dnia rano. Koszty utrzymania 15 zł. Niezamożni otrzymują zniżki. Starania o zniżki kolejowe w toku. Zgłoszenia jak najwcześniej kierować pod adresem: Sekretarjat rekolekcyjny w Częstochowie, Aleja 64. Dojazd do Domu rekolekcyjnego ułatwiają autobusy komunikacji miejskiej linji „B".

Przyjazd dyr, Madeyskiego

DO ZAGŁĘBIA.

Jak się dowiadujemy, w czwartek, dn. 28 b.m. przyjeżdża do Zagłębia naczelny dyrektor Funduszu Pracy poseł Madeyski, który dokona lustracji prowadzonych na terenie Zagłębia robót publicznych, finansowanych przez Fundusz Pracy. Po lustracji odbędzie się w starostwie konferencja z udziałem przedstawicieli samorządów Zagłębia, celem omówienia programu prac, które mają być prowadzone w roku przyszłym na naszym terenie przy pomocy Funduszu Pracy.

Remont kościoła parafjaln.

W ŁAGISZY.

W ostatnich dniach przystąpiono do remontu na wewnątrz i zewnątrz kościoła w Łagiszy, oraz otynkowania frontu nowej plebanji. Stało się to dzięki zaofiarowaniu większej sumy gotówki na ten cel przez parafjan, i przy wydatnem poparciu w pieniądzach i materjale Tow. „Saturn", a szczególnie p. dyrektora J. Wengrisa.

Kościół będzie wymalowany według projektu artysty malarza Zbyszka Boreckiego. Nad całością pracy czuwać będzie specjalny, w tym celu utworzony, z ks. proboszczem Banachem na czele.

Inwestycja kom. Marczyńskiego
ULEGŁA ZNISZCZENIU.

W Czeladzi po przeprowadzeniu niwelacji cmentarza kościelnego, przystąpiono obecnie do burzenia wysokiego muru, który zasłaniał widok kościoła od ulicy Bytomskiej, szpecąc ulicę. Mur zostanie zniesiony prawie o połowę swej wysokości. Jest to pamiątka po b. komisarzu Czeladzi Marczyńskim, który przed wyborami przeprowadzał reklamowe inwestycje, bez względu na potrzebę. Dzięki temu miasto jeszcze dziś na długi i źle wykonano ulice.

——o——

Otwarcie strzelnicy i boiska
KOLEJOWEGO P. W. W DĄBROWIE.

W dniu 24 b.m. t.j. dzisiaj odbędzie się uroczystość otwarcia strzelnicy małokalibrowej oraz boiska sportowego Ogniska przy st. Dąbrowa w-g następującego programu: godz. 14 — zbiórka organizacyj P. W., pocztów sztandarowych i stowarzyszeń, na podjeździe dworca, oraz odmarsz na plac przed strzelnicą: 14.30 — raport; 15.00 — poświęcenie, przemówienie i otwarcie strzelnicy, oraz boiska sportowego; 15.30 — zawody strzeleckie z broni małokalibrowej o odznakę II klasy. Wejście na strzelnicę i boisko przy wiadukcie od strony ulicy Limanowskiego.

——o——

Wypadek
PRZY PRACY.

W ub. piątek wieczorem na powierzchni kop. Saturn, robotnik Stanisław Rajca, zatrudniony u przedsiębiorcy Zagórskiego uległ nieszczęśliwemu wypadkowi. Poślizgnął się na węglu i z okaleczoną nogą przewieziono go do szpitala.

——o——

× **CHOROBY ZAKAŹNE W SOSNOWCU.** W ub. tygodniu zanotowano następujące wypadki chorób zakaźnych w Sosnowcu: dur brzuszny 3, płonica 2, błonica 3, gruźlica 2 (1 zgon).

× **ZATRZYMANIE PRZEMYTNIKÓW.** Onegdajszej nocy śląska straż graniczna zatrzymała na odcinku granicznym pod Brzozowicami dwóch mieszkańców Zagłębia: Stanisława Potyczka z Grodźca i Wiktora Skórę z Czeladzi, — którzy nieśli większą ilość pomarańcz, przemyconych z Niemiec. Zatrzymanych przekazano do dyspozycji urzędu celnego w Brzezinach śląskich. Kilku osobników pomimo strzałów, zbiegło na niemiecką stronę.

× **USIŁOWANIE SAMOBÓJSTWA.** 21-letni Henryk Czernik, zamieszkały w Sosnowcu przy ulicy Florjańskiej 36 napił się onegdaj w celu samobójczym esencji octowej. Denata przewieziono na kurację do szpitala miejskiego na Pekinie. Przyczyna zamachu samobójczego nieznana.

× **POBICIE.** Onegdaj na ulicy Robotniczej w Sosnowcu wynikła bójka na tle osobistych porachunków między Stefanem Szymańskim (Robotnicza 10) a jego sąsiadem Mieczysławem Pęczkowskim. Podczas swego bójki Szymański uderzył swego przeciwnika nożem w rękę. Pęczkowskiego przewieziono do szpitala miejskiego. Przeciwko Szymańskiemu policja wdrożyła dochodzenie.

× **KRADZIEŻE.** Z mieszkania Herszla Herszkowicza w Sosnowcu (Modrzejowska 42) skradziono biżuterję oraz złote ruble rosyjskie, łącznej wartości 400 zł.

Z mieszkania Marjanny Otto w Będzinie (Cynkowa 91) skradziono 960 zł. i 24 ruble rosyjskie srebrne.

KRONIKA ZAWIERCIA

Powiatowy komitet
POŻYCZKI NARODOWEJ.

W Zawierciu ukonstytuował się powiatowy komitet 6% pożyczki narodowej, w skład którego weszli pp.: Bauerertz Stanisław, dyr. Banachiewiczowa Zofja, prof. Badowski Kazimierz, Brzozowski Artur, Czarnota Jan, dyr. Erbe Aleksander, p.pułk. Grzebień Bronisław, Góralczyk Wacław, Gąszczołowski Aleksander, dyr. Jakliczowa Henryka, starosta Konopacki Stanisław, notarjusz Karczewski Zygmunt, komisarz miasta Langer Franciszek, Lamch Józef, dr. Michnowski Leon, Malanowicz Stanisław, dyr. Masłowski Ludwik, Miller Edmund, dr. Pasierbiński Konrad, dyr. Steinhagen Aleksander, naczelnik urz. skarbowego Sala Ludwik, dyr. Wesołowski Seweryn, ks. kanonik Wajzler Bolesław, adw. Waługa Walenty, Weksler Henoch, ks. prałat Zientara Franciszek Zieliński Apolinary i Zawadzki Bronisław. Biuro Komitetu mieści się dla terenu m. Zawiercia w gmachu magistratu, dla powiatu zaś w gmachu Sejmiku, gdzie należy się zwracać po wszelkie informacje dotyczące Pożyczki narodowej. Do przyjmowania zgłoszeń na subskrypcję upoważnione są: urząd skarbowy w Zawierciu, wszystkie urzędy i agencje pocztowo - telegraficzne, K.K.O. w Zawierciu, Bank spółdzielczy rzemieślniczo - kupiecki, spółdzielczy Bank kupców i przemysłowców, wszystkie kasy Stefczyka, gminne kasy pożyczkowo - oszczędnościowe, kasa wydziału powiatowego, kasa magistratu i kasy zarządów gminnych.

× **PIELGRZYMKA DO CZĘSTOCHOWY.** W ub. sobotę wyjechała z Zawiercia do Częstochowy na uroczystości ku czci kr. Jadwigi pielgrzymka w liczbie około 400 osób.

× **URZĄD ZDROWIA W ZAWIERCIU** zanotował w ub. tygodniu 14 wypadków zachorowań na odrę, 1 duru oraz 2 zgony na gruźlicę. Mieszkań odkażono 15.

× **UMARZANIE ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH.** Przypominamy, że na mocy okólnika Min. skarbu zostało przedłużone do grudnia r/b. uprawnienie urzędów skarbowych do umarzania zaległych podatków. Urząd skarbowy w Zawierciu może umarzać zaległe podatki, nie przekraczające sumy 100 zł. Podatnicy, którzy chcieliby skorzystać z tego winni złożyć umotywowanie podania do urzędu skarbowego, wraz z opłatą stemplową w wysokości 3 zł. Bezrobotni od opłaty tej są zwolnieni.

× **NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK.** Wczoraj około godziny 7 rano na szlaku kolejowym Zawiercie — Łazy miał miejsce nieszczęśliwy wypadek. Mianowicie 18-letni Walerjan Kustra, usiłując wskoczyć do jednego z wagonów, będącego w biegu pociągu towarowego, wpadł pod koła, które zmiażdżyły mu prawą stopę i okaleczyły lewą. Ofiarę własnej lekkomyślności, przewieziono na kurację do szpitala Kasy chorych w Zawierciu.

ŻYCIE GOSPODARCZE

DLACZEGO DOLAR SPADA?

Dwie siły różne, choć zgodne ze sobą, oddzielają Amerykę od naszych europejskich sposobów myślenia i działania. Jedną z nich stanowi temperament amerykański, awanturniczy i przedsiębiorczy, pchający do spekulacji, wrogi wszelkiej bierności. Druga siła tkwi w doktrynie partykularyzmu gospodarczego i społecznego Ameryki, w doktrynie autarkji.

Eksperyment Roosevelta jest typowym objawem umysłowości amerykańskiej, gdyż z jednej strony oszałamia Europejczyka gigantycznością swych rozmiarów i swym awanturniczym rozmachem, z drugiej zaś strony stanowi zjawisko oderwane, odosobnione na tle współżycia polityki gospodarczej innych państw.

Akcja prezydenta Roosevelta zmierza do zmiany dotychczasowej roli pieniądza w życiu ekonomicznem. Miast pozostać miernikiem wartości i środkiem wymiany, pieniądz dolarowy ma stać się narzędziem kształtowania życia gospodarczego. W deklaracji, opublikowanej przez prez. Roosevelta w dniu 4 lipca rb., głoszącej uniezależnienie Satnów Zjednoczonych od uchwał monetarnych, przyjętych wespół z przedstawicielami wielkich krajów europejskich w Waszyngtonie, powiedziano, że rząd amerykański dąży do stworzenia takiej waluty, któraby „utrzymała tę samą siłę nabywczą na przeciąg całej generacji".

Roosevelt z eksperymentu swego poprzednika Hoovera wyciągnął ten wniosek, iż w okresie kryzysu sama tylko inflacja kredytowa (Reconstruction) nie może dać rezultatu, gdyż powszechny brak zaufania uniemożliwia korzystanie przez ogół z olbrzymiej nadbudówki kredytu, którą wybudowano dla tegoż właśnie ogółu. W ten sposób nie można ożywić życia gospodarczego i spowodować upragnionej zwyżki cen. Skoro zaś inflacja kredytowa rezultatu nie daje, trzeba poprostu zmniejszyć wartość dolara, gdyż w ten sposób: 1) ulży się ciężarowi długów, 2) spowoduje się ucieczkę od pieniądza ku towarom, 3) wywoła się zwyżkę cen i 4) tem samem ożywi się życie gospodarcze...

Taki był tok myślenia Białego Domu. Nie wiemy, kto to powiedział, ostro lecz jasno: „U podstaw decyzji rządu waszyngtońskiego tkwi, oczywiście, symplistyczne rozumowanie niedoświadczonych inflacjonistów"...

Kronika gospodarcza.

PRZEWOZY SAMOLOTOWE W SIERPNIU 1933 R. Miesiąc sierpień rb. był dla naszej komunikacji lotniczej miesiącem rekordowym pod względem przewiezionych pasażerów, poczty i towarów. Podczas gdy w lipcu rb. samoloty PLL. „Lot" przewiozły 2.520 osób, w sierpniu cyfra ta wzrosła do 2.636 (w sierpniu 1932 r. tylko 1886). Podobnie wzrosły znacznie ilości przewiezionego bagażu, towarów i poczty. W szczególności w sierpniu rb. samoloty PLL. „Lot" przewiozły w 726 lotach 2.636 pasażerów, 27.504 kg. bagażu 12.430 kg. towarów, 2.531 kg. poczty i 2.415 kg. gazet. Pod względem frekwencji największem powodzeniem cieszyła się linja Gdańsk — Gdynia — Warszawa, gdzie wiele osób musiało rezygnować z podróży samolotowej z powodu braku wolnych miejsc. Na drugiem miejscu stała linja Warszawa — Kraków, na trzeciem Warszawa — Lwów, na czwartem Warszawa — Katowice. Najmniejsza frekwencja dała się zauważyć na linji Bydgoszcz — Warszawa, na której w ciągu całego miesiąca przewieziono w obu kierunkach tylko 36 osób.

WIELKIE UPADŁOŚCI W NIEMCZECH. Donoszą z Berlina, że istniejący od lat 70 wielki dom handlowy Filip Freudenberg w Elberfeld, jeden z najbardziej znanych domów towarowych i konfekcyjnych w Nadrenji, zawiesił wypłaty i zwrócił się do wierzycieli z prośbą o ugodę. Zebranie wierzycieli zwołane zostało na dzień 2 października rb. Wniosek o sądowe postępowanie ugodowe zależny jest od decyzji wierzycieli Przyczyną zawieszenia wypłat jest bardzo znaczny spadek obrotów firmy, który nastąpił po objęciu władzy przez Hitlera. W tych dniach otwarte zostało sądowe postępowanie ugodowe w stosunku do firmy wydawniczej Rudolf Mosse, której właściciel, jak doniosły pisma niemieckie, umarł nagle przed tygodniem. Zebranie wierzycieli naznaczona zostało na dzień 17 października rb. Pomimo wszczęcia postępowania ugodowego, wszystkie pisma, należące do koncernu Mossego, wychodzą w dalszym ciągu normalnie.

GIEŁDA WARSZAWSKA.
Dnia 23 września.

Dewizy: Belgja 124.75. Holandja 360.90. Londyn 27.62. Nowy Jork5.76. Paryż 35.00. Praga 26.51. Szwajcarja 173.25.

Obroty małe, tendencja przeważnie słabsza. Banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych: 5:76—5.74. Dolar złoty — 9.05. Gram czystego złota 5.9244. Dewizy na Berlin w obrotach międzybankowych 213.30. Marki niemieckie (banknoty) w obrotach prywatnych 208.50.

Papiery procentowe: 7 proc. poż. budowlana 38.00; 7 proc. poż. stabilizacyjna 50.50—50.00, odcinki po 100 dol.53.75 (wproc.); 4 proc. inwestycyjna 104.50; 5 proc. konwersyjna 51.50; 6 proc. poż. dolarowa 58.50 (w proc.

Akcje: Bank Polski 78.25—78.00; Kijewski 15.00; Lilpop 10.05—10.15.

TYLKO TYLE.

— Co powiedział ojciec, gdy się dowiedział, żeś zepsuł auto?
— Czy mam opuścić mocne słowa?
— Oczywiście.
— Nic mi nie powiedział.

KRONIKA OLKUSZA

× **BUDOWA KOLEI SZCZAKOWA — BUKOWNO BĘDZIE NARESZCIE ROZPOCZĘTA.** Jak się dowiadujemy, szczegółowy projekt budowy kolei Szczakowa — Bukowno, został już przez kierownictwo budowy definitywnie ustalony i w najbliższych dniach zostanie wniesione formalne podanie o koncesję na budowę i eksploatację linji. W dniu 27 b.m. odbędzie się w tej sprawie w Krakowie konferencja w obecności dyrektora kolei, inż. Bobkowskiego, starosty olkuskiego, p. Gliszczyńskiego, burmistrza m. Olkusza p. Majewskiego i posła Kleszczyńskiego.

Kina dźwiękowe w Olkuszu wyświetlają dzisiaj:
„Orzeł" — Złoty moloch.
„Rosa" — Ziemia niczyja.

× **DALSZE PODPISYWANIE POŻYCZKI NARODOWEJ W OLKUSZU.** W dniu wczorajszym rejent p. Golański wpłacił do K.K.O. w Olkuszu jako subskrypcję pożyczkową, sumę zł. dwa tys. zł., inż. Lipczyk zł. 1.500. Pracownicy samorządu miejskiego w Olkuszu zadeklarowali wczoraj na pożyczkę ogólną, sumę 9 tys. zł.

Na skutek apelu powiatowego obywatelskiego komitetu pożyczki narodowej, skierowanego przez miejscową prasę do pp. emerytów państwowych i inteligencji bezrobotnej, do pracy honorowej w komitecie zgłosiło się dotąd około 15 osób, które zajęte są w pracach przygotowawczych komitetu. Biuro komitetu mieści się w sali konferencyjnej Rady powiatowej przy ul. Mickiewicza w Olkuszu.

× **DO CZĘSTOCHOWY.** W dniu wczorajszym, wyjechała do Częstochowy pociągiem kompanja z parafji Minoga pod przewodnictwem proboszcza ks. Kozłowskiego, oraz uczniowie szkoły rzemieślniczej w Olkuszu pod przewodnictwem instruktora, p. Malika, na wystawę.

× **Z PRZYSPOSOBIENIA ROLNICZEGO.** W szkole rolniczej Rady powiatowej w Trzyciążu odbyło się posiedzenie powiatowego komitetu przysposobienia rolniczego pod przewodnictwem prezesa O.T.O. i K.R. inż. Nowaka. Na posiedzeniu tem, między innemi postanowiono zamknąć przyjmowanie prac konkursowych zespołów i indywidualne z dniem 10.X r.b., oraz urządzić wystawy rejonowe eksponatów p. r. 23.X r.b. w Sułoszowej i 26.X w Wolbromiu. Ogólny zjazd pow. komit. p. r. naznaczono na 5.XI, na którem odbędą się egzaminy i rozdanie nagród w postaci książek, kursów Staszica i bibljoteczki dla zespołów i drzewek owocowych, oraz książek dla zawodników indywidualnych.

× **ŚWIETLICA** dla bezrobotnych przy ul. 3 Maja, prowadzona przez Zw. pracy obywat. kobiet w Olkuszu z dniem onegdajszym otwarta jest również i przed południem (od 11 do 1 w południe i od 5 do 9 wiecz.). W świetlicy założone jest radjo.

× **UKARANI PRZEZ STAROSTWO.** Za kłusownictwo: Piotr Harazim i Władysław Gil z Przybysławic, gm. Minoga grzywną po 75 zł. z zamianą na 3 tyg. aresztu, Bolesław Kuliś z Glanowa, gm. Jangrot grzywną zł. 75 z zamianą na 3 tyg. aresztu; za nielegalne posiadanie broni Stan. Kaczmarczyk z Liszeńca, gm. Minoga na zł. 80 z zamianą na 3 tygodnie aresztu, Edward Gruszka z Łan Wielkich, gm. Żarnowiec na 50 zł., z zamianą na 10 dni aresztu; za zajmowanie się akuszerją, „babka" Anna Głowacka z Zadroża, gm. Jangrot, na 30 zł. grzywny.

× **PRZENIESIENIE.** P. Stanisław Binkiewicz, nauczyciel z Wolbromia, prezes oddziału powiatowego Zw. nauczycielstwa pol. w Olkuszu i prezes ogniska w Wolbromiu, znany działacz społeczny na terenie Wolbromia, został przeniesiony na równorzędne stanowisko do powiatu Nowotarskiego,

MODA.

Pokój dład zieci. Młoda dama zgłasza się do nurse:

— Sądzę, że już czas, abyśmy poszli do domu. Które z tych dzieci należy do mnie,

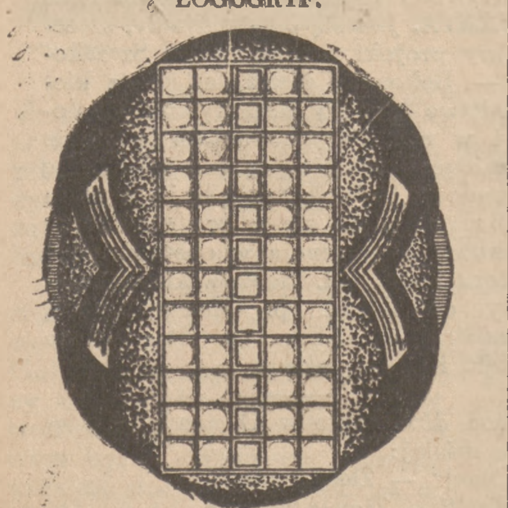
POCIECHA.

— Porcelanowy wazon, który dzisiaj stłukłeś, jest pamiątką po mojej babce.

— Tak? No to się nic złego nie stało, myślałem. że kupiony.

NA NIEDZIELĘ

LOGOGRYF.

W każdym rzędzie poziomym wpisać wyraz pięcioliterowy wedle niżej podanego znaczenia. Litery środkowe wyrazów czytane zgóry nadół dadzą rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów: 1) Instrument muzyczny. 2) Kawał pnia. 3) Papier do kopjowania. 4) Wyspa grecka. 5) Wydatek. 6) Pięść zaciśnięta. 7) Stan (sfera). 8) Rodzaj dyni. 9) Roślina ogrodowa. 10) Zatyczka do flaszki. 11) Kasza. 12) Rodzaj hełmu.

AKTUALNA SZARADA.

(Ułożył: „Awos" z Dąbrowy Górniczej).

Pierwsza tutaj jest część doby;
Dziesięć mówisz miast osoby;
Dwa + cztery + piątego — rady.
Ten zna prawo, słucha każdy;
Trzecia teraz jest pytanie;
Sześć literę masz mój panie;
Osiem + siedem nie brak w gumnie:
Dziewięć przyimek jest u mnie;
Całość: Święci aktualnie...
Pewna klasa... naturalnie...

SZARADA.

(Ułożył: A. T. Górecki).

Straszna rzecz te nasze całe
W swoim ruchu nazbyt śmiałe,
Takie szybkie, niemożliwe,
A w czas słotny też dotkliwe.
Poszłam raz, gdzie pierwsze — czwarte
(Dość owoców — to coś warte!)
Nęcą oko swą pięknością...
I czemś dobrem cię ugoszczą...
I co widzę: pierwsze — czwarte
Zakurzone nie na żarty!
Bo w tej stronie widać często
Całe snują się zbyt gęsto...
Dawniej zawsze trzecie — czwarte
Odbywały się zażarte
Na swych własnych „instrumentach",
Aż obrzęki miałeś w piętach!
Inne dziś są drugie — czwarte
Całe dziś trzymają wartę,
Trzecie — czwarte zarzucone,
Panowanie ich skończone.

FIGLIKI.

Marjan Müller — Sosnowiec.

Między jarzyny dwie nuty śpiewają,
całość w ogrodzie dojrzewają.
Gwałtu! Wspak krab bóstwo egipskie zjada,
całość — nie każdemu z nieba spada.
W rzece dozorca się znajduje,
całość kwiatkiem się mianuje.
Za poetą litera pomyka,
całość — rodzaj małego strumyka.
Związek, gdy w literę wejdzie,
całość — muzyczne narzędzie.

ARYTMOGRAF HISTORYCZNY.

Marjan Müller — Sosnowiec.

(Podajemy powtórzenie z powodu opuszczenia w ub. niedzielę tekstu arytmografu).

23 25 8 24 16 8 17 5 3 20 5 6 2 3 4 14 25 5 7 25 15 20 5 10 18 19 20 5 1 3 20 21 5 9 5 4 14 22 14 10 11 12 5 13 14 23 2 16 20 7 23 15 20 5 21 2.

Klucz pomocniczy:

1) Twórca i przywódca oddziału „żuawów śmierci" w powstaniu styczniowym 1 2 3 4 5 6 1 8 9.
2) Jeden z wyb. przywódców powstania styczniowego imię i nazwisko 10 11 12 5 13 4 14 8 15 5.
3) Zwierzę drapieżne 16 20 17 15.
4) Część samolotu 18 19 20 21 22 2.
5) Ogród owocowy 12 14 24.
6) Głębina rzeczna 23 2 7.

ZA NAJLEPSZE ROZWIĄZANIE 4 NAGRODY KSIĄŻKOWE.

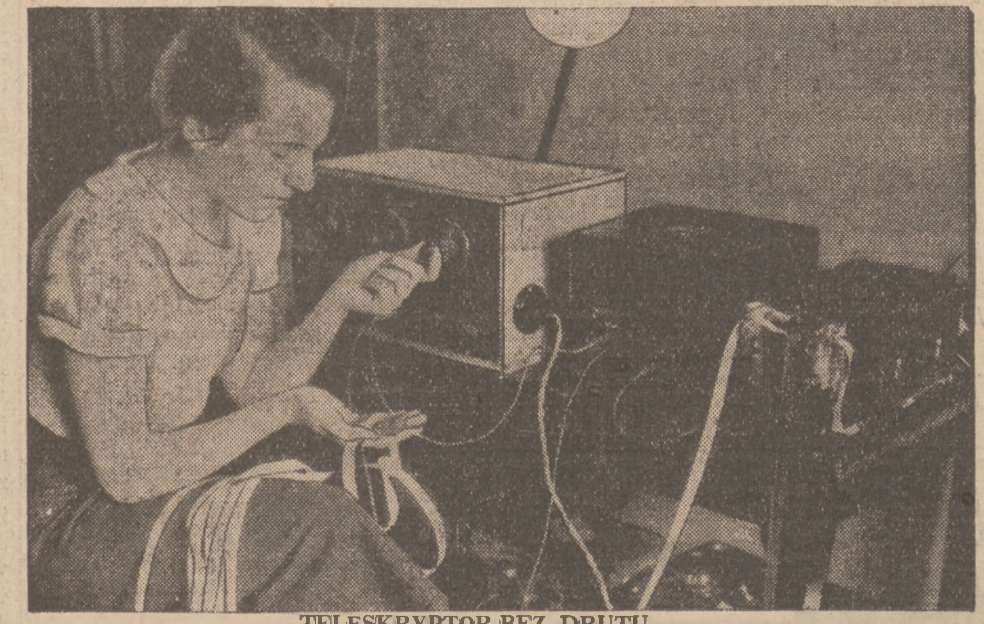
Rozwiązanie nadsyła do Administracji „K.Z." z dopiskiem na kopercie „Łamigłówka". Termin do czwartku dnia 28 b.m.

ROZWIĄZANIE łamigłówek ogłoszonych w niedzielę dnia 17 b.m.

1) Konikówka: „Jam nie z soli, ani z roli, Jeno z tego — co mnie boli".
2) Szarada: „Róże jesieni".
3) Szarada entuzjastyczna: „Niech żyje w pamięci Żwirko i Wigura".
4) Zagadki - fraszki: „Waza, Wywar, Cytra, Smar".

Nagrody otrzymali pp.:

K. Jakóbek z Sosnowca, Wanda K. z Modrzejowa, Fr. Małecki z Dąbrowy G. i M. Olesiak z Grodźca.

TELESKRYPTOR BEZ DRUTU.
Poczta niemiecka oddała do użytku radjowy aparat dalekopiszący, którym każdy posiadacz może przyjmować i nadawać listy handlowe i prywatne.

Z CAŁEJ POLSKI

NOWY BISKUP - SUFRAGAN LWOWSKI.

Ojciec św. zamianował ks. Eugenjusza Baziaka, protonotarjusza apostolskiego, dziekana i proboszcza w Stanisławowie, biskupem sufraganem archidiecezji obrządku łacińskiego we Lwowie i biskupem tytularnym Focea.

ARESZTOWANIA LUDOWCÓW.

Związek zawodowy rolników otrzymał wiadomość o dokonaniu szeregu aresztowań wśród działaczy Stronnictwa Ludowego na tle proklamowanej przez ludowców akcji strejku dowozu. Zatrzymano w Brzezinach pod Łodzią miejscowy zarząd związku z b. posłem Stolarskim na czele.

KOMENDANT „STRZELCA" DEFRAUDANTEM.

W Przemyślu aresztowano inspektora straży celnej Grodyńskiego pod zarzutem nadużyć służbowych i sprzeniewierzenia większej sumy pieniędzy. Aresztowany Grodyński jest prezesem przemyskiego „Strzelca". Grodyńskiego umieszczono w szpitalu, jako rzekomo umysłowo niepoczytalnego. W związku z tą sprawą zawieszono w urzędowaniu komisarza Frydlewicza.

STAROSTA OSKARŻONY O KRZYWOPRZYSIĘSTWO.

Sąd okręgowy w Radomiu na sesji wyjazdowej w Opatowie w dniu 19-go września 1933 r. rozpoznawał sprawę redaktora odpowiedzialnego „Gazety Warszawskiej", oskarżonego o zniesławienie starosty J. Wodnickiego przez zamieszczenie w „G. W." artykułu p. t. „Ja i Pan Bóg". W artykule tym zarzucano J. Wodnickiemu, iż dopuścił się krzywoprzysięstwa, będąc badany w charakterze świadka w procesie politycznym. Rozprawa została odroczona, ponieważ p. Wodnicki nie stawił się, za co został przez sąd skazany na grzywnę w wysokości 50 złotych, z zamianą na 5 dni aresztu. Proces ten zresztą i tak musiał być odroczony, ponieważ okazało się iż prokuratura sądu okręgowego w Radomiu wytoczyła dwukrotnie przeciwko J. Wodnickiemu oskarżenie właśnie o krzywoprzysięstwo.

STRACENIE SZPIEGA.

Przed sądem w Lidze odbywała się w trybie doraźnym rozprawa o zbrodnię szpiegostwa przeciw Michałowi Mańkowskiemu i Sergjuszowi Bontarowi. Po drobiazgowo przeprowadzonej rozprawie przy drzwiach zamkniętych, sąd uznał winę zbrodni szpiegostwa Michała Mańkowskiego za udowodnioną i skazał go na karę śmierci przez powieszenie. — Sprawę Sergjusza Bontara sąd wydzielił i przekazał sądowi okręgowemu do rozpatrywania w trybie doraźnym. Ponieważ Prezydent Rzplitej nie skorzystał z prawa łaski, skazanego na karę śmierci Mańkowskiego stracono we czwartek 21 bm.

STANISŁAW ANDRZEJ STEEMAN.

DZIWNY MANEKIN

Przekład autoryzowany z franc.

12

Powiedział to twardo, z taką miną, jakby rzucał wyzwanie.

Hammerer ani drgnął.

— Jaki manekin? — dopytywał się gorliwie. Pan sam wie, że są różne rodzaje manekinów. Bywają z drzewa z papieru, a nawet z żelaza. Miewają twarze i ręce z porcelany, albo z wosku, są...

— Właśnie — przerwał inspektor. — Chciałbym taki z wosku.

— Z wosku? Na wystawę sklepową?

— Tak, właśnie na wystawę.

Hammerer skłonił się:

— Mogę panu takiego zaofiarować. Zobaczy pan, wyjątkowa sztuka..... Oczywiście, wielkości naturalnej.... Pozwolę sobie zwrócić uwagę pana na twarz starannie modelowaną... Mogę śmiało powiedzieć, że ma wyraz żywego człowieka... Proszę tylko o chwilę cierpliwości.... Proszę siąść na tem krześle.... Zostawię sklep pod pana opieką... Odrazu widzę, z kim mam do czynienia... Dżentelmana można odrazu rozpoznać... Tylko chwileczkę, powtarzam panu.... Zaraz przyniosę.

Malaise zmarszczył brwi.

Co za tupet — pomyślał. — Ten wstrętny żyd pobiegnie do Bradict'a. Niema wątpliwości: Napewno odkupi manekin od krawca, dając mu małe odszkodowanie, a mnie zaproponuje wyższą cenę... Może zamierza nawet pożyczyć pod jakimś pretekstem manekin, sprzedać go, a potem wykwitować Bradict'a.... Ale jeżeli taki cel, to nie wie jeszcze, co się stało dzisiejszej nocy.... Zobaczymy, mój poczciwcze!...

Hammerer był już w drzwiach sklepu.

— Proszę zostać — rzekł Malaise. — Niema potrzeby chodzić do Bradict'a. Zapewne nie wie pan, że tej nocy skradziono mu manekin, który pan mu sprzedał. Manekin ten znaleziono rano pokaleczony i porzucony na torze kolejowym. Wskazane jest również, żeby pan się dowiedział, iż przychodzę w charakterze inspektora policji.... Oto moja legitymacja....

Gdy Malaise zaczął mówić, żyd stanął i zwrócił się twarzą do niego. Nic w jego zachowaniu nie zdradzało zamieszania, przestał tylko zacierać ręce.

— Proszę mi powiedzieć, skąd pan miał manekin, o którym mówiliśmy przed chwilą? — zapytał Malaise.

Usiadł niedbale na krześle, zakładając nogę na nogę.

Hammerer postąpił krok naprzód.

— Pan mnie oszukał.... — rzekł z wymówką. — Powiedział mi pan, że jest amatorem starożytności... Dlaczego pan to mówił, kiedy przyszedł pan do mnie w zupełnie innym celu, niż zrobienie jakiegoś interesu? Chciałem panu ofiarować to, czego pan żądał i byłem nawet gotów...

— Popełnić pewną niedelikatność, prawda, panie Hammerer?

Inspektor zakasłał i dodał:

— Przypuszczam, że musiał pan widzieć w mojej osobie jakiegoś wysłannika Opatrzności, jeżeli tak, jak pana szanowny klient pan Bradict, wierzy pan w Opatrzność... Nie mógł pan znieść — powodu tego jeszcze nie znam, ale mi go pan wyjawi — widoku, a zwłaszcza obecności woskowego manekina w swym magazynie.... Udało się panu sprzedać go krawcowi.... Tylko, że mieszka on niedaleko stąd.... Ja jestem obcy w tem miasteczku.... Nie mówiąc już o pieniądzach, któreby pan zarobił, gdyby się udała pana kombinacja, byłoby panu przyjemniej, o wiele przyjemniej, gdyby kompromitujący manekin znalazł się stąd jak najdalej.......? Gdyby pan już nigdy o nim nie usłyszał? Cóż, jednak Opatrzność jest ze mną, a nie z panem....

Malaise rozprostował nogi i pochylił się ku starcowi.

— No, słucham pana, skąd pochodzi manekin?

Kupiec uczynił niepewny ruch; przesunął palcami po brodzie:

— Otóż, proszę pana,... Jak mam to panu powiedzieć?.... Niech pan popatrzy..... Tyle rzeczy przechodzi przez moje ręce... Sam nie wiem, skąd się tu dostają.... Piotr i Paweł przynoszą je.... Nieraz sam coś wyszperam gdzieś na strychu.... Albo kupuję przy jakiejś licytacji, albo przy likwidowaniu postępowania spadkowego..... Czasem nie wiem nawet, kto wchodzi i proponuje mi jakieś kupno....

D. c. n.

TEATR MIEJSKI

W SOSNOWCU telef. 2-03

Ceny miejsc

	Normalne	Popołud. i zniżone
LOŻE:	Zł. 3·80	Zł. 2·80
PARTER:		
1 i 2 rząd . .	„ 3·80	„ 2·80
3 — 5 „ . . .	„ 3·—	„ 2·20
6 — 8 „ . . .	„ 2·50	„ 1·80
9 — 11 „ . . .	„ 2·—	„ 1·55
12 — 13 „ . . .	„ 1·70	„ 1·35
14 — 16 „ . . .	„ 1·50	„ 1·20
AMFITEATR:		
1 — 2 rząd . .	„ 1·30	„ 1·—
3 — 5 „ . . .	„ 1·—	„ 0·80
GALERJA:	„ 0·50	„ 0·50

GARDEROBA 20 GROSZY.

Członkowie Towarzystwa Przyjaciół Teatru korzystają od cen powyższych z 30% zniżki.

Składka członkowska wynosi zł. 2.50 kwartalnie.

SPORT.

A. K. S. (Niwka) — UNJA (Kosztowy) 7:2 (6:1)

Wczoraj na boisku Samsonu w Modrzejowie odbyło się towarzyskie spotkanie między powyższymi zespołami. Zasłużone zwycięstwo A. K. S. Sędziował dobrze p. Szindler.

GARBARNIA (Kraków) — UNJA (Sosnowiec)

Dzisiaj o godz. 4 popoł. odbędzie się na stadjonie Unji w Sosnowcu ciekawy mecz piłkarski między ligowym zespołem krakowskim „Garbarnia" a mistrzem okręgu kieleckiego miejscową Unją. Spotkanie to zostanie poprzedzone zawodami kolarskiemi.

Impreza ta jest jednym z punktów programu dzisiejszego święta pracownika umysłowego.

CZECHOSŁOWACJA — POLSKA (3:2).

Pierwszy dzień międzypaństwowych spotkań tenisowych Czechosłowacja—Polska w Pradze zakończył się smutną porażką dwóch naszych reprezentantów, a to Hebdy i Wittmana. W pierwszym meczu Siba (Czechosł.) zwycięża lekko Hebdę 6:4, 6:1, 6:3. Hebda grał ładnie właściwie tylko 18 ostatnich minut w trzecim secie izrehabilitował się przynajmniej częściowo w oczach publiczności, która oklaskiwała gorąco obu graczy schodzących z kortu.

W drugiem spotkaniu zwyciężył znany na naszych kortach Maleczek Czechosł.) Wittmana 6:4, 1:6, 6:2 i 6:3. W pierwszym secie był Wittmann równorzędnym przeciwnikiem, w drugim był w świetnej formie, wygrywając lekko 6:1. Potem nastąpiło załamanie się psychiczne i Maleczek zwyciężył stosunkowo lekko 6:2, 6:3.

Wczoraj w grze podwójnej Wittman i Hebda zwyciężyli parę Hecht, Moleczek w stosunku 6:3, 6:3, a Jędrzejowska pokonała Mehrhautową w tym samym stosunku; w grze mieszanej wygrała para czeska. Ogólny wynik po dwóch dniach brzmi 3:2.

BRYNICA — RUCH.

Dziś na boisku Policyjnego K. S. w Sosnowcu o godz. 11.30 rozegrane zostaną zawody o mistrzostwo kl. A z serji rozgrywek jesiennych, pomiędzy czeladzką „Brynicą" i miejscowym „Ruchem". Gospodarze do zawodów wystąpią w zmocnionym składzie, by przeciwstawić się silnemu zespołowi „Brynicy". Benjaminek kl. A, który w ub. niedzielę i pierwszym spotkaniu pokonał wicemistrza Zagłębia „Sarmację" w stosunku 1:0 znajduje się obecnie w doskonałej formie Ruch, musi dołożyć starań, by z zawodów wyjść z honorem. Biorąc pod uwagę przygotowania obu klubów, należy sądzić, że zawody wzbudzą zainteresowanie. Przedmecz rezerw o godz. 9 m. 30.

Zarząd Zjednoczonego Sowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m Sosnowca podaje do wiadomości, że w niedzielę dnia 8-go października 1933 roku o godz. 2 popołudniu odbędzie się

ROCZNE ZEBRANIE

członków Stowarzyszenia w sali Związku Metalowców na Pogoni, ul. Marjacka Nr. 1 z następującym porządkiem obrad:

1) zagajenie, 2) powołanie Prezydjum, 3) odczytanie protokółu z poprzedniego zebrania, 4) sprawozdanie z działalności Zarządu za rok 1932, 5) sprawozdanie kasowe, 6) sprawozdanie rewizyjne, 7) zatwierdzenie bilansu, 8) zatwierdzenie budżetu na rok 1933, 9) wybór nowych członków Zarządu na miejsce następujących i 6 zastępców, 10) wybór 3-ch członków Komisji Rewizyjnej i 1-go zastępcy, 11) subskrypcja pożyczki narodowej, 12) sytuacja ogólna właścicieli nieruchomości, 13) sprawozdanie ze Zjazdu Rady Naczelnej w Warszawie w dniu 28 maja 1933 roku, 14) sprawy kanalizacyjno-wodociągowe, 15) dyskusja, 16) wolne wnioski.

Zebranie odbędzie się w pierwszym terminie o godz. 14-ej, a w razie nieprzybycia członków zebranie w drugim terminie odbędzie się o godz. 15-ej bez względu na ilość przybyłych.

Wstęp tylko dla członków, którzy uiścili składkę członkowską za 1932 rok. 5799

Zarząd Zjednoczonego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Sosnowca.

Pokwitowanie OFIAR

złożonych bezpośrednio w Administracji „Kurjera Zachodniego".

NA L. O. P. P. Antoniostwo Kołtonowie, zamiast kwiatów na grób ś. p. Mieczysława Kosmali składają zł. 5 (pięć).

NASZE DZIECI.

— Mamusiu, gdybym był czarownikiem, zamieniłbym wszystko w kalarepkę.

— Ależ, dziecko drogie, nie mógłbyś przecież zjeść wszystkiego odrazu!

— Owszem! Zamieniłbym się w słonia!

DROBNE OGŁOSZENIA

POSADY i PRACE

PANIENKA z 3—4 tys. kaucji potrzebna do sklepu. Oferty do K. Z. pod — „Przyszłość". 5767

POTRZEBNY uczeń do praktyki stolarskiej lub podręcznej. Kudelski, Sosnowiec, Czysta 3. 5762

POTRZEBNA zdolna prasowaczka bielizny oraz znająca pranie chemiczne. Ząbkowice pralnia „Zagłębianka". 5789

POSZUKUJE SIĘ specjalisty do prostowania twardych blach stalowych po hartowaniu za pomocą młotkowania. Chodzi o bardzo doświadczonego pracownika z wieloletnią praktyką. Zgłaszać się do T-wa Sosnowieckich Fabryk Rur i żelaza Sp. Akc. w Sosnowcu. 5780

KUPNO i SPRZEDAŻ

KUPIĘ DOMEK 4 — 5 ubikacyj z ogródkiem nowowybudowany bez lokatorów w Dąbrowie. Zgłoszenia piśmienne: „Kurjer Zachodni" Dąbrowa pod „Domek".

SPRZEDAM dom tanio w Sosnowcu blisko przystanku tramwajowego zaraz wolny obszerny lokal. Wiadomość w Administracji. 5751

BALONIKI SZKLANNE PODŁUŻNE w koszach, po zł. 2 za szt. — poleca skład apteczny Maurycy Reiner. 5733

S K L EP kolonjalno-spożywczy dobry punkt z koncesją tytoniową do sprzedania. Wiad. Kolasiński — Biuro „Pomoc" Dąbrowa Górnicza — Krótka 3.

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI W dniu 29 września 1933 r. o godz. 10-ej rano w Sali Sądu Okręgowego w Sosnowcu odbędzie się sprzedaż nieruchomości położonej w Dąbrowie Górniczej przy ulicy Kościuszki 29, składającej się z 65 prętów placu z ogrodem owocowym, budynku nowo - zbudowanego z wygódką o 4-ch ubikacjach, oraz budynku starego o 2-ch ubikacjach. 5855

NOWA KAMIENICA 11 pokoi, 2412 m kw. ogrodu, 2160 zł. dochód, w mieście. Cena 18.000 zł. dom nowy 5 pokoi 1.080 m. kw. ogrodu, obok zakładu kąpielowego. Cena 4.500 zł. Nowa kamienica, duży ogród, 6 mieszkań z komfortem, 3 sklepy. Cena 43.000 zł. Parcele od 25 gr. za m. kw. gospodarstwo 5 morgów pola, obok Bielska, — nowy dom, 5.000 zł. — 3% dług na 20 lat. Cena z długiem 12.000 zł. Sprzeda Biuro Łukaszkiewicza Bielsko (Kasa Oszczędności). Telefon 1236. 5758

KSIĄŻKI szkolne i powieściowe używane kupuje od rodziców lub dorosłych Księgarnia „Polonja" Sosnowiec Hale Rozwoju. 5784

SKLEP spożywczy w dobrym punkcie ładnie urządzony wraz z towarem i koncesją tytoniową z powodu zmiany interesu do sprzedania, cena niska. Wiadomość w Administracji. 5803

PLACE budowlane przy ul. Krakowskiej (blisko tramwaju) sprzedam tanio. Sosnowiec, Piłsudskiego 25. 5788

RADJO 4-lampowe, głośnik wbudowany, akumulatorowe do sprzedania. Wiadomość: Dąbrowa Górnicza, ul. Jaworowa nr. 11 L. K. 5791

SPRZEDAM dom frontowy, jadłodajnię w halach Rozwoju i książeczkę Banku Zagłębia. Legjonów 27, Kopik. 5794

SKŁAD WÓDEK wraz z magazynem i mieszkaniem dobrze prosperujący z powodu zmiany interesu — sprzedam. Wiadomość Fr. Urbańczyk, Sosnowiec, ul. Rybna 25 — m. 6. 5810

SZAFĘ, umywalnie marmurową, fortepian, bibljotekę rosyjską tanio — sprzedam. „Ada" Sosnowiec, Modrzejowska 30. 5813

OKAZYJNIE sprzedam patefon z płytami, kredens dębowy bardzo tanio. — Wiadomość: „Kurjer Zachodni", Zawiercie. 5805

WILLA pięciopokojowa — ul. Reymonta — komfort, taras, balkon, weranda ogrodowa. Do wynajęcia od października rb. Informacje Biuro „Norma" Sosnowiec, Warszawska 12. 5779

DO WYNAJĘCIA dwa pokoje z kuchnią wygodami. Wiadomość Stra 1, m. 2.

45 PRĘTÓW PLACU przy ul. Mazowieckiej sprzedam bardzo tanio Wiadomość: Hale Rozwoju — Czajkowski. Tel. 5-71. 5812

TEODOLIT i NIWELATOR sprzedam tanio Przytulski, Sosnowiec, 3-go Maja 15, — tel. 6-22. 5804

DOM Z OGRODEM ładny, tanio sprzedam Sosnowiec, Staropogońska 17 wskaże Trela. 5809

SKRZYPCE futerały, smyczki i różne przybory najtaniej w Księgarni „Polonja" Sosnowiec, Hale Rozwoju. 5785

OTOMANĘ dywanową, salonik, — tapczan, 2 fotele klubowe tanio sprzedam. Sosnowiec, 1-go Maja 14 Zakład Tapicerski. 5815

LOKALE

SZEŚĆ POKOI i kuchnia, wszelkie wygody. Cena przystępna. Wiadomość: Wiejska 12. Tamże trzy pokoje i kuchnia z wygodami. 5741

DO WYNAJĘCIA 2 pokoje, 1 kuchnia z wygodami. Wiadomość Rybna 5 II p. m. 20. 5777

DO WYNAJĘCIA w centrum 2 pokoje z telefonem i całodziennem utrzymaniem, ewentualnie każdy pokój oddzielnie. Telefon 304. 5795

DO WYNAJĘCIA pokój z kuchnią, dwa wejścia — weranda Wiadomość ul. Legjonów 21, Klimkiewicz. 5783

POKÓJ Z KUCHNIĄ z wygodami do wynajęcia. Sosnowiec, Rybna 5. 5808

P O K Ó J umeblowany z osobnym wejściem Będzińska 28. Dymarski. 5811

DO WYNAJĘCIA dwa pokoje z kuchnią oraz pojedyńczy pokoik z oddzielnym wejściem Będzin, Krakowska 60.

P O K Ó J kawalerski z meblami lub bez do wynajęcia. Sosnowiec, Prosta 12. 5773

4 POKOJE i 2 pokoje z wygodami do wynajęcia. Sosnowiec, Prosta 12. 5774

DWA POKOJE z kuchnią do wynajęcia. Sosnowiec, ul. Gen. Bema 4, u dozorcy. 5802

LOKALE przemysłowe i garaże do wynajęcia. Sosnowiec, Piłsudskiego 25. 5787

NAUKA I WYCHOW

FORTEPIANOWEJ gry — teorji metodą Paderewskiego, program konserwatorjum — udziela rutynowany pianista (świadectwa Państw. Konserwatorjum) Telefon 5-35. — Specjalna nauka dzieci. 5780

TAŃCÓW kursy z początkiem października rozpoczyna koncesjonowana szkoła tańca NINY CICHONIOWEJ. Wpisy u. p. Czechowskiego, 3 Maja 8, tel. 8-24. Dobrane towarzystwo. 5784

TANIO UDZIELAM agielskiego, francuskiego, niemieckiego pojedyńczo i zbiorowo Cysta 4 m. 1. 5748

AKADEMIK udzieli lekcyj, zakres gimnazjum humanistycznego. Zgłoszenia: „Kurjer Zachodni" Sosnowiec pod „Akademik". 5745

POSZUKUJEMY dziewczynkę do kompletu kurs III — IV oddziału. Wiadomość: P. Kędzierska, Sienkiewicza 9. 5793

RYTMICZNEJ gimnastyki dla Pań i dzieci rozpoczyna NINA CICHONIOWA — członek Związku Profesorów tańca i wychowania fizycznego Francji. Informacje od 1 października przy ul. Konrada 1 (boczna Alei). 5785

OŻENKI

OŻENIĘ SIĘ z panną lub wdową nieco zamożną, niezależną ewentualnie posiadającą swój warsztat pracy. Oferty kierować do Kurjera Zachodniego pod „Mecanique". 5790

RÓŻNE

„KSIĄŻNICA ZAGŁĘBIA" Dąbrowa Górn. Telef. 204. Sobieskiego 17 — poleca na sezon szkolny wszelkie podręczniki szkolne przystosowane do nowych programów dla wszystkich szkół powszechnych, gimnazjów i zawodowych. Wszelkie materjały piśmienne i rysunkowe dla szkół i biur w wielkim wyborze. 5293

KAFLE Białe i kolorowe, płytki ścienne, posadzki, cegłę ogniotrwałą, płyty piekarskie oraz wszelkie przybory do pieców po cenach fabrycznych sprzedaje A. Fiszel, Będzin, Kołłątaja 18. 5443

B. FELCZER Szpitala Skórno-Wenerycznego Św. Łazarza w Warszawie H. Rudziński,— Dąbrowa Górnicza, Kościuszki 2 Godziny 19 — 20. 5526

PRACOWNIA kołder przyjmuje zamówienia, oraz stare kołdry przerabia. Sosnowiec, 3-go Maja 5 w podwórzu. — Marja Furman - Grudniewiczowa. 4375

KOREKTOR - STROICIEL fortepianów, pianin, fisharmonij. Wiadomość: Sosnowiec, — tel. 8.28. 5705

NA POMNIKI fotograje NA PORCELANIE, wiecznotrwałe. Mieszkowska Sosnowiec, Piłsudskiego 20. 5764

FOTOGRAFJE NA PORCELANIE wieczno-trwałe do nagrobków i pomników od 10 złotych. FOTO-LAZAR, — Sosnowiec Piłsudskiego 14. 5796

LECZNICA chorób wenerycznych i skórnych. Sosnowiec Sienkiewicza 17 a. — Wizyta 5 zł. 5732

PRZYJMUJĘ do mereżki maszynowej. Prosta 1 a, Rogulska, dom p. Wojanczyk. 5798

GABINET KOSMETYCZNY oraz masaże lecznicze i kosmetyczne. Gimnastyka lecznicza. Bezbolesne usuwanie brodawek. Sosnowiec, ulica Staszica 17. Dyplomowana masażystka i kosmetyczka D. Skibińska. 5753

OGŁOSZENIE. Komisja Wkładców Spółdzielczego Banku Zagłębia w Sosnowcu zwołuje Walne Zebranie Wkładców na dzień 24.9 1933 r. o godz. 4-ej popołudniu w lokalu Banku, Małachowskiego 9. Prosimy o liczne przybycie. Komisja Wkładców. 5772

WYTWÓRNIA trykotaży, Aleja 1, — przyjmuje obstalunki na wyroby trykotażowe, oraz uskutecznia przeróbki i reperacje. 5786

Wszelkie **FUTRA** i wyroby futrzane kupuje się najtaniej przy ul. Modrzejowskiej 12 w Sosnowcu P. Szarf i S-ka dawniej **ROZENTAL.** Wejście sklep frontowy. — Fachowe wykonanie wszelkich robót kuśnierskich. — Obsługa solidna i sumienna. 5768

UNIEWAŻNIAM dwa weksle jeden na zł. 150 — drugi na 50 podpisane przez Tomasza Bratka ze wsi Szałosz. Jakób Piasecki, Zawiercie. 5806

S K Ó R K I futerkowe przyjmuje do wyprawy — firma „Fr. Mołicki", Sosnowiec, wprost dworca. 5807

NADESZŁY: aksamity i flanele deseniowe oraz materjały zimowe w wielkim wyborze. M. Kępiński, Będzin, Kołłątaja 30.

MYDŁO ADA obecnie jeszcze lepsze jeszcze doskonalsze.— Sprzedaż w Fabrycznym Składzie „Ada", Modrzejowska 30. 5814

NAJTANIEJ KUPUJE SIĘ zeszyty, bruljony, atramenty, ołówki, stalówki, wieczne pióra, brystole, bloki rysunkowe w firmie „St. Święcki" — Drukarnia Introligatornia oraz skład materjałów piśmiennych. — Dąbrowa, Sobieskiego 19 I-sze piętro. 5360

Syndyk tymczasowy masy upadłości Towarzystwa Techniczno - Handlowego „PRZEWODNIK" sp. z ogr. odp. w Sosnowcu zawiadamia, że Sędzia-Komisarz wyznaczył ostateczny termin sprawdzenia wierzytelności na dzień 8 listopada 1933 roku o godz. 9 rano w Sądzie Okręgowym w Sosnowcu.

Wierzyciele, którzy sprawdzenia nie dokonają, nie będą należeli do podziału funduszów masy upadłości. 5796

Syndyk Tymczasowy
Adwokat WACŁAW RYLMAN
Dąbrowa Górnicza, ul. Okrzei 20.

Przy państwowej szkole rzemieślniczo - przemysłowej w Olkuszu zostaje utworzony dział

mechaników samochodowych

jako czwarty rok nauki, prowadzony przez T-wo kursów Technicznych.

Podania i informacje do dnia 7 października r. b. Przyjmowani będą absolwenci szkół Rzemieślniczo-przemysłowych, lub ze świadectwem równorzędnem. 5801

ISTNIEJĄCE OD 1915 ROKU 5442

KURSY HANDLOWE

ZAPRZYSIĘZONEGO BUCHALTERA-RZECZOZNAWCY I AUTORA NOWYCH METOD KSIĘGOWOŚCI

Fr. Sikorskiego

przyjmują zapisy kandydatów(tek) codziennie od 4 do 6 godz. wiecz.
w DĄBROWIE GORN. ul. Wł. Reymonta 18.
w SOSNOWCU w sklepie tytoniowym W-nych Leskiego i Musiałowicza ulica Piłsudskiego Nr. 18.
OPŁATA MINIMALNA. PROGRAM NAUK NA MIEJSCU.

Drukowano farbą rotacyjną fabryki farb drukarskich „Pigment" Sp. Akc. w Warszawie

PKO. Katowice 302.712

OGŁOSZENIA: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 60 gr.; w tekście 45 gr.; za tekstem 20 gr. Ogłoszenia drobne 10 — 30 gr. za każdy wyraz. Ogłoszenia drobne o zgubionych dokumentach i poszukiwaniu pracy po 3 gr. za wyraz. Szerokość szpalt przed tekstem i w tekście 70 mm., za tekstem 35 m. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

Seryjne drobne ogłoszenia.
Po 10 wyrazów w każdem kosztują:
30 drobnych ogł. 16.00 zł.
20 drobnych ogł. 13.00 zł.
10 drobnych ogł. 7.00 zł.
5 drobnych ogł. 4.00 zł.
Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 gr.

SOSNOWIEC: Redakcja: Piłsudskiego Nr. 4. Tel. 64. Skrytka poczt. 62. Będzin, Małachowskiego 7. — Grodziec, Będzińska.
Administracja: Piłsudskiego 4 Tel. 73. Dąbrowa, ul. Krótka 11. Tel. 202. — Zawiercie, 3-go Maja 27.

WYDAWCA I REDAKTOR NACZ. TADEUSZ OPIOŁA. — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK STRYJEWSKI.